

SZAKÉRTŐI DOKUMENTÁCIÓ WP 3

REG-NET PROJEKT

SRC BISTRA PTUJ ÉS PROJEKTPATNEREI

Ptuj, 2013. március

SZAKÉRTŐI DOKUMENTÁCIÓ

A közös téma, ami ezt a szakértői tanulmányt egybefűzi, a határon átnyúló együttműködés (ami megfelel az Európai unió stratégiájának), a következő négy területen:

- 1. terület: a tudás versenyképessége és a munkaerőpiac (vállalkozás és versenyképesség, turizmus, kutatás és fejlesztés, találmányok, fejlesztések, oktatás és képzés, élethosszig tartó tanulás)**
- 2. terület: Infrastruktúra (közlekedés, energiafelhasználás, térinformációs társadalom)**
- 3. terület: Szociális biztonság és egészség (szociális vállalkozások, a társadalmi aktivitási programok)**
- 4. terület: Erőforrások kezelése (megújuló energiaforrások, hulladéktermelés megelőzése, igazodás a klímaváltozáshoz, hatékonyabb és fenntartható mezőgazdaság)**

A szakértői tanulmány a következő részekből áll:

1) Bevezetés

- A regionális szintű integrációs projekt háttérnének és tartalmának kulcskérdései.
- A stratégiai dokumentum céljai.
- A kutatás módszertana.
- Megfelelés a már meglévő fejlesztési dokumentumoknak.

2) A régió bemutatása

- A jelen határon átnyúló együttműködés elemzése (statisztikák, projektek, ... stb.).

3) A fejlesztési lehetőségek, potenciálok elemzése

- A javasolt területek erősségeinek, lehetőségeinek és veszélyeinek elemzése.
- A régiók erősségeinek, lehetőségeinek és veszélyeinek elemzése. (Podravje, Pomurje, Vas megye)
- *Kulcsfontosságú megállapítások*

- 4) **Fejlesztési célok** – jövőbeli kihívások és lehetőségek (konkrét jövőbeli célok és lehetőségek, amelyeket meg lehet valósítani a jövőben)

1. Bevezetés

1.1 A regionális szintű integrációs projekt háttérének és tartalmának kulcskérdései

A Reg-Net Projekt célja, hogy együttműködésre készítse mindazokat a résztvevőket a szlovén és a magyar területeken, akik a jelenlegi és a jövőbeli tevékenységeikkel aktívan résztvesznek a terület fejlesztéseiben, **A cél az, hogy olyan hálózati alapú fejlesztéseket hozzunk létre, amelyek alapja a közös együttműködés.** Ennek a célnak az érdekében létrehozunk egy közös információs hálózatot és egy ernyőszervezetet.

Az elemzés célja, hogy bemutassa a Reg-Net projektet, a Szlovénia – Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Programot és ezek alapvető statisztikai mutatóit. A program egy korábbi szakaszában létrehoztunk egy olyan partnertérképet, amely bemutatta azokat a szervezeteket (civil szervezeteket, önkormányzatokat, terület- és gazdaságfejlesztési irodákat), amelyeknek nagy hatásuk van a terület fejlődésére, és várható, hogy ez a hatás megmarad a jövőben is. Az egyéni súlyozásos módszerrel kiemeltük azokat a szervezeteket amelyek a jövőben megszervezendő ernyőszervezet központi tagjai lesznek, és amelyek feladata lesz, hogy aktivitásukkal, tanácsaikkal elősegítsék a sikeres projektek létrejöttét. Mindezeket előtérben tartva mélyinterjúkat készítettünk ezen szervezetek képviselőivel, és a kérdőív segítségével hasznos információkat kaptunk a legaktívabb résztvevőkről.

Elemzésünk a SI-HU program azon a pályázataival foglalkozik, amelyekben a szervezeteket értékelték azon kritériumok alapján, hogy azok mind a támogatási ráta, mind pedig a földrajzi elhelyezkedés alapján jogosultak a támogatásra. Vannak különbségek a pályázatok és azok prioritásai között, valamint a résztvevők összetételében, de igazán fontos következtetéseket a résztvevő szervezetek földrajzi elhelyezkedésének elemzésekor sikerült levonnunk, amelyek komoly segítséget fognak majd jelenteni a későbbi, tervezési folyamat tanulmányainak elkészítésekor.

A SI-HU programok során a két alkalmazási periódusban feleslegesen nagy terület maradt lefedetlenül, amely a határhoz közel fekszik, a programterület központi részén, ahol számottevő helyi energiák csoportosulhatnak. Ezzel a problémával a program egy későbbi időszakában kellene foglalkozni, megoldást találni rá, főként a következő pénzügyi időszak lenne erre alkalmas.

Tanulmányoztuk a program nemzeti aktivitásszintjét, amelynek majd a következő tervezési időszakban lesz relevanciája, mivel itt a kistérségeket a fejlődés és fejlesztés szempontjából vizsgáltuk, így fontos szerepe lehet a jövőbeli szlovén magyar közös fejlesztésekben. mikrorégiókat .

A projekt célja a hálózatokon alapuló fejlesztések kialakítása, ezért a stratégiai dokumentum célja az együttműködés erősítése és a partnerség kipítése a konkrét akciókra vonatkoztatva.

A Reg-Net projekt támogatást kapott az Európai Regionális Fejlesztési programban / European Regionális fejlesztési program (3rd phase – ETE / 3. időszak, ETE) a Szlovénia-

Magyarország Operatív Program / Slovenia - Hungary Operative Program 2007-2013-as második kiírásából. Az operatív program támogatja a szlovén, magyar határmenti együttműködést.

A Szlovénia-Magyarország Operatív Program / Slovenia - Hungary Operative Program kiemelt programterületei a következők:

- Spodnje Podravje és Pomurje régiói, azaz Muravidék (Prlekija és Prekmurje) a Szlovén Köztársaság területén;
- Vas megye és Zala megye Magyarországon.

A projekt vezető partnere (Lead Partner - LP) Vas megyei Önkormányzat, a projekt partnerek (PP) a Muraszombat / Murska Sobota Development Centre, Ptuj Bistra Scientific Research Centre és a Mura Régió al Development Agency Ltd. Zala megyei Önkormányzat is komolyan részt vesz a munkában.

Nehéz határmenti, közös szükségességet, hiányt találni, amit a projekt megcélozhat, azaz közös program kialakítása nehéz, mert mert hiányoznak a közösen megfogalmazott, helyi fejlesztési programok, illetve a minőségileg és mennyiségileg is megfelelő információ. Emiatt sem a gazdasági, sem a területi kapcsolat (kohézió) nem alakítható ki.

A fentiekben elemzett faktorokra alapozva a projekt általános célja, hogy útjára bocsásson egy olyan hosszútávú, összerendezett területi programot, amely hálózati alapon működik, amely a terület közös erőforrásaira támaszkodik, és a fentiekben említett tények háttértámogatásával, létrehoz egy közös területi információs hátteret, valamint egy közös ernyőszervezetet (regionális fejlesztési konzultációs fórumot).

A projekt közvetlen céljai:

- *A regionális fejlesztésekben tevékenykedő szervezetek részvétele (a szervezetek és a szakértők aktivizálása, a közös munka elindítása workshopok keretein belül).*
- *Határmenti együttműködési szervezetek, vagy hálózatok létrehozása, és az ernyőszervezet kialakítása.*
- *A fenntarthatóság alapelveire építő határmenti együttműködési program kialakítása (a közös cello meghatározása, a fejlesztési politika kialakítása).*
- *Szlovén-magyar területi információs rendszer kialakítása (amely segítheti a fejlesztési tervek megvalósítását és a fejlesztési hálózat kialakítását).*
- *Projekt – inkubációs tevékenységek (a támogató, tanácsadó szolgáltatás létrehozása).*

1.2 A stratégiai dokumentum céljai

A sikeres regionális fejlesztéseknek számos lépése van:

- A projektterület jövőképe és fejlesztési stratégiájának kialakítása.
- Az együttműködések számos szintjén működő partnerségek kialakítása.
- Az elengedhetetlen kulcs faktorok beépítése.
- Olyan projektek implementálása, amelyek támogatják a partnerségi terület fejlesztéseit.

Elsősorban az ebben a dokumentumban kifejtett jövőképpel és stratégiával kell foglalkoznunk, mivel ezek alapvető jelentőséggel bírnak a további fejlődés tekintetében. A javasolt stratégia konkrét projekteket helyez egy célorientált, szinergikus egészbe, ugyanakkor a projektek bevezetése csak egy végső implementációs lépést jelent. A gyakorlat azt mutatja, hogy valójában, ennek épp a fordítottja szokott történni. A projektek bevezetése szokott épp a legelső lépés lenni, ami nagymértékben csökkenti a projektek sikerességének lehetőségét, és ilyen módon a regionális fejlődést is.

Ez a stratégiai dokumentum számos kérdésre kíván választ adni:

- Mely szektorok és mely témák alapvető, elengedhetetlen fontosságúak a regionális fejlődés érdekében?
- Milyen a jelenlegi helyzet a különböző területeken (gazdasági, szociális, stb.)?
- Melyek a fejlesztési, fejlődési lehetőségek, és kérdések?
- Mely célok és preferált feladatok kapcsolódnak a régió fejlesztéséhez, fejlődéséhez?
- Milyen lépéseket kell megtenni ahhoz, hogy ezeket a célokat elérjük?
- Milyen projekteket kell végigvinni ahhoz, hogy ezeket a célokat elérjük?

E stratégiai dokumentum fő célja az, hogy megteremtse a projekt kereteit, és projekteket javasoljon a versenyképes és fenntartható terület (a projekt régióban) fejlesztésére, olyan együttműködésekben, amelyek lehetőséget teremtenek a következőkre:

- A regionális fejlesztések és fejlődés elősegítése,
- Környezetvédelem és a megújuló energiák használata,
- A turizmus és a vidéki területek fejlesztése,
- A közlekedési kapcsolatok fejlesztése,
- A kulturális identitás, öazonosság növelése,
- A fenntartható fejlődés támogatása.

Ez a dokumentum egy stratégiai részből és egy program / projekt részből áll. A stratégiai rész tartalmaz egy elemzést, amely a régió fejlesztési, fejlődési lehetőségeivel, prioritásaival, a legfőbb akadályok meghatározásával, a legnagyobb elérhető fejlesztési előnnyel, és a speciális területek kijelölésével foglalkozik, azokkal a területekkel, amelyek a legalkalmasabbak a régióban a fejlesztésekre.

A stratégiai dokumentumot a 2014-2020-as periódus tekintetében készítettük el, amely egybeesik az Európai unió minden egyes pénzügyi cáljának a periódusával, ahogy az Szlovénia Fejlesztési Stratégiájában is megfogalmazódik, és amely az Európai unió törvénykezése alapján jött létre.

1.3 A kutatás módszerei

MUNKACSOPORTOK:

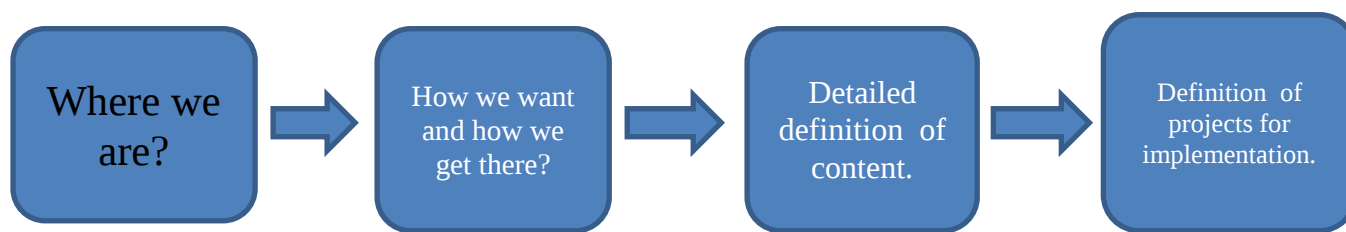
A Szlovéniai tervezési és munkacsoport tagjai: Danilo Čeh, Saša Hodnik (ZRS BISTRA PTUJ), Aleš Skalič, Sonja Vratarič (RCMS), Romeo Varga ter Rok Petja (RRA MURA).

A Magyar tervezési és munkacsoport tagjai: Daniel Holdosi, Vas megye, Veronika Kárpáti, Zala megye, Balázs Tóth Vidékfejlesztési Minisztérium és Vasvár városa, Károly Kováts Lenti, Károly Balogh Vas megye Kereskedelmi és Iparkamara and Peter Halinka, Nyugat-magyarországi Fejlesztési Iroda.

A meghatározott célok elérése érdekében partnerek kialakítottak egy fejlesztési tervet, amely nemzetközi módszereken és a regionális fejlesztés jólismert irányzatain alapul.

Módszertani tevékenységek	Bevezetés
PROBLÉMALELEMZÉS	
Helyzelelemzés	A bejövő adatok és a tendelkezésre álló források átekintése. ○ Az egyes területek helyzetének elemzése és imlementálása, azért, hogy használható információt kapjunk a jövőképről, a tervekről és a jelen helyzettel, problémákkal, lehetőségekkel és a régiós kooperációval kapcsolatos álláspontokról, (az elemzett kérdőívek a függelékben találhatóak a 2. pont alatt). ○ A projekt tevékenységei és a megbeszélések, workshopok alatt szerzett területi tudás használata. ○ A kereslet és kínálat kulcselemeinek alapján készített helyzetértékelés. ○ Olyan következtetések, konklúziók levonása, amelyek reprezentálják a tervezés kiindulópontját.
FEJLESZTÉSI MODEL (jövőkép, cél, misszió, különböző koncepciók)	
A fejlesztési irányok és jövőkép kialakítása, és egy szervezeti model megalkotása.	A fejlesztési model megtervezése úgy, hogy a fejlesztési stratégia elkészítésének módszereit alkalmazzuk, és figyelembe vesszük az elemzett problémákat és mindazt a tudást, amit a három workshopon szereztünk.

AZ INTÉZKEDÉSEK ÉS A PROJEKTEK MEGALKOTÁSA	
Tevékenységek / projektek megtervezése az egyes területeknek megfelelően. .	A stratégiai dokumentum fontos része a közös projektek akcióterve, amely tartalmazza a stratégia összes megfogalmazott prioritását, amelyeket meg kell lépni ahhoz, hogy a fejlesztési model fő célját elérjük. Az intézkedéseket regionális szinten kell meghatározni. Maga a stratégia, de legfőbbképp az akcióterv adja az éves munkaterv elkészítésének az alapját..

1.4 Megfelelés a meglévő dokumentumoknak

A REG NET projekt stratégiai dokumentuma megfelel minden nemzeti, regionális és helyi releváns fejlesztési dokumentumnak.

NEMZETI SZINT

- Szlovénia Fejlesztési stratégiája 2013–2020
- Nemzeti Stratégiai referencia keret 2007-2013
- A Szlovén Köztársaság vidékfejlesztési programja 2007 - 2013
- Szlovén Köztársaság nemzeti fejlesztési programja 2007–2013

- Magyarország nemzeti fejlesztési stratégiája 2014-2020
- Magyarország nemzeti közlekedési stratégiája 2014-2020
- Magyarország vidékfejlesztési stratégiája 2014-2020

REGIONÁLIS SZINT (REGIONÁLIS STRATÉGIAI DOKUMENTUM)

- Pomurje régió regionális fejlesztési programja
- Spodnje Podravje régió regionális fejlesztési programja
- Regionális fejlesztési lehetőségek operatív programja
- Regionális fejlesztési lehetőségek operatív programja a 2007–2013 periódusra (OP SRDP) jelenti a Szlovén Köztársaság végrehajtási dokumentumát a 2007–2013-as periódusra, és meghatározza azokat a közvetlen jogi elkötelezettségeket és jogokat, amelyek az Eupai unió kohéziós politikájának a megvalósításával kapcsolatosak Szlovéniában. Pomurje energia jövőkép 2007-2013
- Program, amelynek az a definiált célja, hogy elősegítse a Pomurje régió versenyképességének erősödését az adott, 2010–2015-ös periódusban, és a fejlesztési törvény, amely támogatja Pomurje régiót a 2010–2015-ös periódusban .
 - Vas megye Fejlesztési stratégiája 2014-2020
 - Zala megye Fejlesztési stratégiája 2014-2020
 - Nyugat-pannon regionális fejlesztési stratégia 2014-2020
 - Nyugat-pannon munkaerőpiaci stratégia (2011)
 - Nyugat-pannon innovációs stratégia (2011)

Vas megye, Zala megye és a Nyugat-pannon fejlesztési stratégia is kialakítás alatt áll. Ennek megfelelően a teljes megfelelés csak abban az esetben jelenthető ki, amennyiben az említett munkafolyamatok befejeződnek.

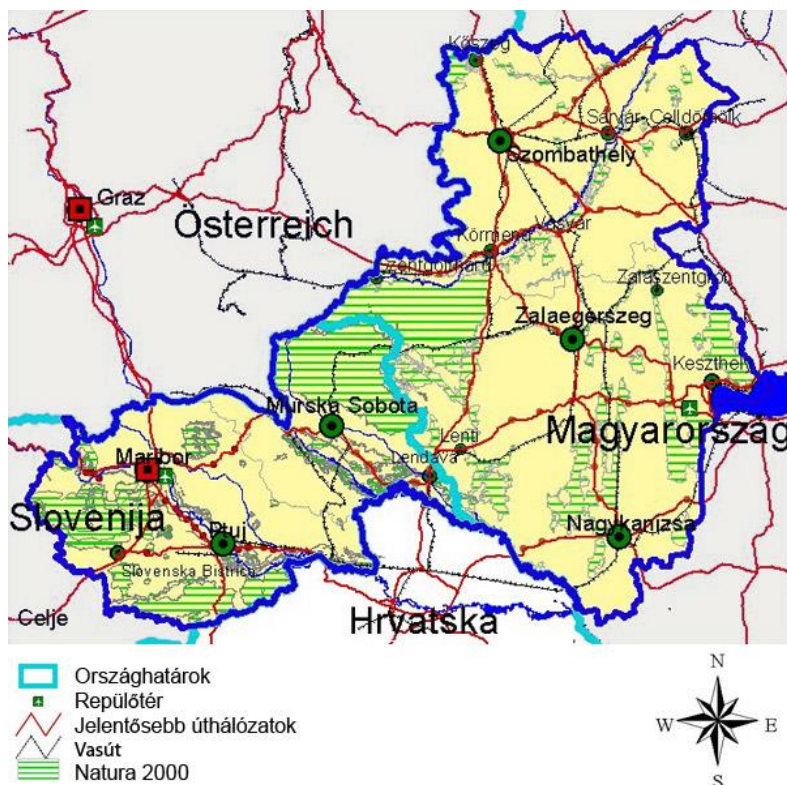
HELYI SZINT

Helyi szinten az önkormányzatok minden létező fejlesztési dokumentumát átnéztük, és a szlovén oldalon figyelembe vettünk, és a magyar oldalon is figyelembe lett véve az országos Programmeghatározási szinten, programokra vonatkozó workshopok segítségével, a fő hangsúly a területi gazdaságra, a megújuló energiaforrásokra, a helyi infrastruktúrára, a turizmusra és a kulturális örökségre lett helyezve. Néhány azok közül a dokumentumok közül, amelyek fedik a különböző területeket:

- Spodnje Podravje turisztikai desztináció stratégiai fejlesztési és marketing terve
- Ptuj önkormányzatának fejlesztési stratégiája a sport, a kultúra és a turizmus területére
- Ptuj önkormányzatának energetikai terve
- Muraszombat önkormányzatának energetikai terve
- OKO Program – Muraszombat önkormányzatának, a fenntartható fejlődésre vonatkozó hosszútávú stratégiai terve

2. A régió bemutatása

A Szlovénia Magyarország Határmenti Együttműködési Program érvényességi területe a következő: Magyarországon Vas megye és Zala megye, Szlovéniában Muravidék / Prekmurje és Podravje régió (1. ábra).

1. ábra: A SI-HU Operatív Program területei¹

A Programterület jellegzetességei a határ mindkét oldalán megegyeznek, mind a természeti, mind pedig a szociális aspektusokat vizsgálva, így nagy különbségeket a határ átlépésével nem fedezhetünk fel. A közös gazdasági és társadalmi történetnek köszönhetően a településszerkezet nagyon hasonló, főként aprófalvas szerkezetű, ezek a kicsi települések egymáshoz közel helyezkednek el. A régiók központja szigetként emelkedik ki, fontos munkahelyteremtő szerepe van. Ezek a központok a következők: Vas megyében: Szombathely, Zala megyében : Zalaegerszeg; a Muravidéki régióban: Murska Sobota, és a Podravjei régióban: Maribor. Magyarországon a Szentgotthárd, Körmend, Vasvár, Óriszentpéter, Zalalövő, Lenti és Letenye által alkotott kör játszik fontos szerepet a szervezésben és az integrációban, az amúgy meglehetősen vidéki, rurális határmenti területen. A közlekedési infrastruktúra szempontjából a két ország összeköttetése javult az utóbbi évtizedben, de mind az utak, mind pedig a vasútvonalak javításra, fejlesztésre szorulnak a régióban.

¹http://www.si-hu.eu/program_hu/category/program_area/

A régió nagyon gazdag felszíni vizekben, hisz itt folyik a Mura, a Dráva, a Zala és a Rába. A mezőgazdaság jó helyzetben van a területen, bár a régió egyes részei nem rendelkeznek elsőrangú földterületekkel, mindezek ellenére a mezőgazdaság mindig is fontos szerepet játszott a szlovén és a magyar határ régióban. A terület kiemelkedően gazdag ásványi és gyógyvizekben.

A programterület kiterjedése 10,628 km², az itt élő lakosság száma majdnem 1 millió fő.² A népsűrűség területenként eltérő, Podravje régió népsűrűsége határozottan nagyobb, mint a másik három régióé. Összefoglalva, fontos megemlíteni, hogy a határ szlovén oldalára eső területek általában sűrűbben lakottak, mint Vas megye vagy Zala megye. (2. ábra)

Pomurje statisztikai régiója Szlovénia északkeleti részén helyezkedik el, és a területe 1,337 km², amely Szlovénia területének körülbelül 6.6 %-a. A régió leginkább mezőgazdaságáról ismert. A Mura folyó két al-régióra osztja a területet: Prekmurje és Prlekija területére. Pomurje régió a földrajzi viszonyok alapján a goričkoi terület dombos vidékére és Ravensko és Dolinsko síkvidékére osztható. Ez a pannon sík vidék fokozatosan alakul át a lendvai dombság geográfiai alakzataiba. A Mura jobb partján található Apaško polje és Mursko polje, és a Slovenske gorice borvidék. Számos ásvány- és termálforrás található a területen, amely öt fürdőközpont kialakulását eredményezte. Ezek: – Radenci, Alsómarác / Moravske Toplice, Lendva / Lendava, Marác / Moravci és Banovci.

Podravje statisztikai régiója, területe 2,170 km², amely Szlovénia területének körülbelül 10.7 %-a. Szlovénia északkeleti részén helyezkedik el, nyugatról Koroška és Savinjsko statisztikai régiója, keletről a Pomurjei régió, északról Ausztria, míg délről Horvátország határolja. 41 önkormányzat található a régióban, amelynek székhelye Maribor. Földrajzi szempontból a Podravjei régió vegyes képet mutat, északkeleten dombos, nyugaton erdőkkel borított alpesi táj (Pohorje and Kozjak), a Dráva mentén pedig a Dravsko polje és a Ptujsko polje sík vidéke terül el. A vízierőművek elektromos áramot termelnek, amelyek láncot alkotva helyezkednek el a Dráva mentén. A régió jól ismert a wellness és gyógyfürdőiről, amelyek főként Maribor és Ptuj környékén találhatóak. Mezőgazdasági termelés folyik a szántóföldeken, Szlovénia mezőgazdasági területének nagy része (83,000 hektár) itt található. A számos természeti terület ellenére (pl. Natura 2000) a régióban még egy területet sem nyilvánították nemzeti parkká, annak ellenére, hogy több kezdeményezés is indult a Pohorjenemzeti park kialakítása érdekében.

A magyar terület kiterjedése 7,100 km², lakossága 2011-ben³ mintegy 545 ezer fő volt, a népsűrűség 76.5 fő/km². Vas megye és Zala megye településeinek száma 464, az átlagos lakosságszám 1,155 fő, ezzel az adattal, ez a terület a legkisebb az országban. (2. ábra)

Vas megye Magyarország nyugati részén helyezkedik el, határos Ausztriával és Szlovéniával. Területe 3,337 km², lakossága 257,688 fő, népsűrűsége 77 fő / km². Településeinek száma 216, ebből 12 város, a települések átlaglakosságszáma 1,193 fő. A megyében hét kistérség található. (2. ábra).

Vas megye hagyományosan kiegyensúlyozott térbeli elhelyezkedése a 20. században kétszer is kénytelen volt negatív hatásokat elszenvedni, először az első világháború után, amikor a

² The population of Podravje region 320,000 people (Statistical Yearbook, 2011), The population of Pomurje region: 120,000 people (SORS, 2012).

³ KSH, 2011

német anyanyelvű lakosság, amely főként Béccsel és Gráccal kereskedett, számottevő mezőgazdasági és ipari alap nélkül maradt, míg a magyarok részét elvesztették a közvetlen kapcsolatot ezekkel a területekkel. A kommunizmus erőszakos iparosítását a vasfüggöny határregió lét ellensúlyozta. Mindezek ellenére Vas megye megmaradt kiegyensúlyozott, magas kultúrájú, képzett területként, amelynek jó kapcsolatai voltak az országhatáron kívüleső területekkel is, és 1990-ben a hirtelen megjelenő befektetők a térség fejlődésének, egy újabb urbanizációs, iparosodási hullámnak adtak löketet. Mára Vas megye, a foglalkoztatottságot tekintve, Magyarország egyik legiparosodottabb megyéje. Gazdasága nemzetközi kooperációs lehetőségekre nyitott. Turizmus szempontjából, Zala megyével együtt az ország egyik legelső területe. A turizmus öt fő célpontja közül három a határmenti területen található: Hévíz, Sárvár és Bük. Vas megye szlovén határterülete, azaz a Szentgotthárdi. Körmendi, Vasvári és az Őrszentpéteri kistérséget a dinamikus deflódó kisvárosok és az előregedő, kiháló hagyományos vidék kettőssége jellemzi leginkább. Az utóbbi húsz évben ezt a periférikus rurális helyzetet nem vette figyelembe senki, nem számoltak vele. Az Őrségi Nemzeti Park hozott változást e területen.

Zala megye is Magyarország nyugati részén helyezkedik el, Horvátország és Szlovénia a két szomszédos ország. Területe 3,784 km², lakossága 287,043 fő, népsűrűsége 76 fő / km². A megye településeinek a száma 248, ebből 10 város, a települések átlagos lakosságszáma 1,117 fő. Zala megye (mint ahogy Vas megye is) hat kistérségből áll (2. ábra). Zala megye hagyományosan az összekötőkapcsot jelentette Magyarország és az Adriai területek között. Az utóbbi évtized a fő közlekedési útvonalak felélesztését hozta Horvátország és Szlovénia irányában is. A közlekedési hálózat ilyen átalakulása Nagykanizsa és Zalaegerszeg tekintetében átalakította az egyensúlyi szerepeket, Letenye és Lenti közvetlen határmenti elhelyezkedési lehetőséget nyitott meg a dinamikus befektetések és üzleti fejlesztések számára. Zala megye repülőtere, a Sármelléki repülőtér a szlovén – magyar határtérség legfontosabb repülőtere. Mellette második a fontossági sorrendben a Gráci repülőtér, ami azonban kívülesik a célterületünkön. Az utóbbi évtizedben az ipari fejlődés kimagasló volt, Vas megyével együtt, új lehetőségek nyíltak a faiparban, a bútorgyártásban és a mechatronikai iparágban is. Zala megye kiemelkedik a termálturizmus fejlesztése területén, Zalakaros, Hévíz, Lenti fejlődése példaértékű. Szükség van a belső és a periférikus területek kiegyenlítésére, a természetre alapozott tevékenységek és a vidéki szolgáltatások fejlesztésére.

	terület (km ²)	Lakosság (fő)
Program összterület	10,628 km ²	≈ 1 millió fő

terület (km ²)	Lakosság (fő)	Népsűrűség (fő/ km ²)	Települések száma	Városok száma	A települések átlag népességszá- ma
-------------------------------	------------------	--------------------------------------	----------------------	------------------	--

						(fő)
Magyar területek	≈ 7,100 km ²	≈ 545,000 fő	76.5 fő/km ²	464	22	1,155 fő
	terület (km ²)	Lakosság (fő)	Népsűrűség (fő/km ²)	Települések száma	Városok száma	A települések átlag népességszáma (fő)
Vas megye	3,337 km ²	257,688 fő	77 fő/ km ²	216 db	12	1,193 fő
Zala megye	3,784 km ²	287,043 fő	76 fő/ km ²	248 db	10	1,117 fő
Szlovénia területei	3507 km					
Pomurje	1,337	122,453	92			
Podravje	2,170	319,114	147			

A jelenlegi határmenti együttműködések elemzése (Statistikák, projektek ... stb.) – függelék 1: A résztvevő szervezetek elemzése (Stakeholder-analysis) a Regionális Informatikai és Fejlesztési Hálózat létrehozásának érdekében.

3. A fejlesztési lehetőségek elemzése

A SWOT analízis eredménye rámutat a fő környezetvédelmi, szerkezeti és demográfiai jellemzőkre, amelyeket az együttműködési területen azonosítottak.

A SWOT analízis számos olyan kérdést boncolgat, amely alapvetően fontos a 3. célban meghatározott terület fejlesztésében és újrastrukturálásában.

Néhány ezek közül közvetlenül a program tevékenységei között elérhetőek, de vannak, amelyek csak a program szélesebben vett keretei között.

A SWOT analízis az egyik legelterjedtebb módszer az üzleti adminisztráció tervezésének területén. Először is, könnyű elkészíteni, és könnyű megérteni. Lehetővé teszi már a korai szakaszban a fejlesztési faktorok előrejelzéseit, rendszerezését. A résztvevő folyamatokban eszközként használható, ráadásul támogatja a szakértők közti egyeztetéseket. Gyorsan elkészíthető, költségtakarékos és ezért alkalmas kisebb feladatok vagy projektek esetében is.

A sikeres SWOT analízis feltétele az általános jövőkép, vagy a szélesen meghatározott fejlesztési célok, vagy egyszerűen szólva, tudnunk kell, hogy pontosan mit is akarunk. A jövőkép irányítúként alkalmazható a faktorok meghatározásához, az irányuk kijelöléséhez. A SWOT analízis elkészítésének első lépése a rendszer alapvető jellemzőinek a meghatározása és elemzése azok erősségei vagy gyengeségei alapján, a tervezés, a stratégia, valamint a célcsoportok szempontjából.

Az adott helyzet és a trendek elemzése, értékelése elengedhetetlen a SWOT analízis szempontjából. A második lépés a politikai, gazdasági, szociokulturális, technológiai, jogi, ökológiai (PESTLE) faktorok meghatározása és értékelése, pozitív vagy negatív, belső vagy külső előjelek meghatározása. Ilyen módon a fejlesztési faktorokat elhelyezzük az egyik kategóriában, az erősségek, a gyengeségek, a lehetőségek vagy a veszélyek között. Harmadik lépésként súlyuk, fontosságuk alapján sorba rendezzük az egyes kategóriákban elhelyezett megállapításokat. A SWOT elemzés eredményét azután a stratégiai fejlesztésben használjuk fel: amit használni kell, azok az erősségek, meg kell szüntetni a gyengeségeket, kihasználni a lehetőségeket és védekezni kell a veszélyekkel szemben (USED).

Mindkét SWOT analízis célja az, hogy minden egyes partnerre vonatkozóan kimutassa azokat a helyi fejlesztési lehetőségeket, amelyek a régióban fellelhetőek. A SWOT elemzés eredménye fontos alapként szolgál a további tevékenységek, feladatok megtervezéséhez, amelyeket az egyes területeken a különböző projektek tartalmaznak, valamint a határokon átnyúló ötletcseréknek, megosztásoknak és konkrét partnerség létrehozásának is az alapja lehet.

A javasolt területek erősségeinek, gyengeségeinek, lehetőségeinek és veszélyeinek elemzése

1. számú terület: Tudás, versenyképesség és a munkaerőpiac (vállalkozás és versenyképesség, turizmus, KUTATÁS ÉS FEJLESZTÉS és innováció, foglalkoztatás, képzés és élethosszig tartó tanulás)

SPODNJE PODRAVJE RÉGIÓ

Erősségek	Lehetőségek
• A fiatal generációk növekvő érdeklődése a vállalkozások iránt. • Sok olyan intézmény létrejött, amelyek támogatják a vállalkozásokat (SRC Bistra Ptuj, Kisvállalkozások és kisiparosok Kamarája, Štajerska Kereskedelmi és Iparkamara, Manager Club Ptuj) • A szálláshelyek számának növekedése a Spodnje Podravje régióban (6.68 % a 2008-as adatokhoz képest) • A Spodnje Podravje régió gazdag gasztronómiai értékei • Jól működő regionális desztinációs szervezet, amely támogatja a régiót és néhány, a határain kívüleső területet is.	• Erősödő együttműködés és partnerség a gazdaság, az oktatási és képző intézmények, a támogató szervezetek és a helyi környezet között, melynek célja a Spodnje Podravje régió fejlesztésének és fejlődésének közös megtervezése. • A vállalatok és a fejlesztési intézmények közötti kapcsolatok felépítése, amely lehetőséget teremt a termékek, szolgáltatások és eljárások közös fejlesztésére, és együttes megjelentetésükre a piacon. • Tudás alapú szolgáltatások fejlesztése. • A helyi közösségek, a turizmus intézményei és a régió desztinációs szervezetei közötti együttműködés erősítése. •
Gyengeségek	Veszélyek
• A szolgáltatók és a fejlesztési szervezetek csekély érdeklődése az innovációk iránt. • Gyenge kreatív és stratégiai kapcsolat a turizmus és a kulturális szektor között. • A termelékenység szintje a szlovén átlag alatt van. • Üzleti célokkal és fogékonysággal rendelkező polgárok hiánya, kevés újító hajlamú vállalkozó, a kreativitás, innováció és a vezetői képességek hiánya. • Előnytelen gazdasági szerkezet, a vállalatok képtelenek elérni a	• A vezetői képességek hiánya – Agyelszívás • Nem képesek a fejlesztési, fejlődési lehetőségek kihasználására, ilyen módon negatív irányban befolyásolják a fejlesztési tendenciákat, és elősegítik a Spodnje Podravje régió regresszióját. • Nem képesek a gazdasági termelés növelésére, ami hátráltatja a versenyképességet. • Az együttműködés hiánya a turisztikai desztinációk támogatói, promótálói és képviselői között.

szlovén átlagot, amely az innovációs képesség hiányából eredeztethető.	- A gazdasági válság miatt megvan az esély arra, hogy az önkormányzatok és a turizmus iparága nem fektet be a turizmus infrastruktúrájába, ajánlataiba és reklámozásába, ami ahhoz vezet, hogy a Spodnje Podravje régió a fejlesztési, fejlődési lehetőségeit nem tudja kiaknázni.
--	--

POMURJE RÉGIÓ

Erősségek	Lehetőségek
- A munkaerő rugalmassága - Társadalmi vállalkozókedv - Pomurje multikulturális terület - A turizmus a régió fejlesztési területeinek az egyik prioritása, amely új lehetőségeket nyit a turizmussal kapcsolatos kulturális tevékenységek kialakítására. - Meglévő tapasztalat az Európai uniós támogatások megszerzésében és felhasználásában, valamint a széleskörű partnerségben való együttműködésben - Határon átívelő integráció, amelyet az Európai unió fejlesztési programjai inspiráltak - NGO-k nagy száma - A fejlesztési irodás meglévő hálózata - A vállalkozások tanácsadói hálózatának meglévő hálózata - Helyi és regionális intézkedések a vállalkozókedv elősegítése érdekében	- Új üzleti és ipari zónák kijelölése - Pomurje fiatal értelmiségieinek intellektuális kapacitása - A turizmus fejlesztése új lehetőségeket jelent a helyi szolgáltatóknak és beszállítóknak - A szektorok közötti kapcsolatok (pl. mezőgazdaság, kultúra, turizmus) - Regionális integráció - A turizmus fejlesztése a régióban, és a kultúra beintegrálása a turizmusba - Vállalkozók, vállalkozások közötti integráció - Határon átívelő együttműködés a turizmus mint termék fejlesztésében és marketingjében - A régió jó geográfiai elhelyezkedése - Integráció a vállalatok és a fejlesztési intézmények között
Gyengeségek	Veszélyek
- Nagyszámú olyan munkanélküli, akik nem is akarnak dolgozni - Oktatás alacsony színvonala	Az oktatás és a gazdaság lassú alkalmazkodása az új helyzetekhez

• Agyelszívás • Munkahelyek hiánya – alapvető probléma a munkalehetőségek és az igény közötti eltérés • A lakosság motivációja a tanulásra és képzésre alacsony • Vállalkozókedv és ötlet hiánya • A kutatás és fejlesztés hiánya a vállalatokon belül, nincs élő kapcsolat az egyetemekkel és kutató intézetekkel •	• A munkanélküliek és a munkával rendelkezők alacsony nyitottsági szintje a képzések iránt • Agyelszívás • Vezetői készségek és képességek hiánya • Képtelenek megfelelni az új fejlesztési trendeknek bármely területről is van szó • Sikertelenség az Európai uniós támogatások elérésében • További gazdasági recesszió • Az értékek, az erkölcs válsága, a társadalmoba vetett hit elvesztése • Különböző érdekek mentén történő döntéshozatal a kulcskérdésekben a régióban •
---	--

VAS megye és ZALA megye

Erősségek	Lehetőségek
• A feldolgozóipar aktivitása magasabb, mint az országos átlag. • Vas megye az ország egyik legiparosodottabb területe. • A turizmus szignifikáns jelenléte Vas megyében: jónéhány szignifikáns szolgáltatás a termál és gyógyturizmus területén, értékes a természetjáró turizmus, és a kulturális örökségre építő turizmus is jelentős. Zala megye turizmusa is szignifikáns: ott a Balaton, van néhány termál és gyógyfürdő a megyében, magas színvonalú, komoly szolgáltatásokat ajánlva. • A városok rendelkeznek ipari parkkal, ami jó alap a termelési infrastruktúra kialakítására. • Az innováció jelenléte a vállalkozói szektorban. • A vállalkozói, gazdasági környezet nagyon alkalmas a gépipar, az elektronikai iparág és az autóipar fejlődésére.	• A program terület kiváló az élelmiszertermelésre • Zala megye kitűnő fejlesztési lehetőségekkel rendelkezik a zöld turizmussal kapcsolatban • A program területen termál és gyógyfürdők vannak, tehát szükség van további turisztikai fejlesztésekre, és a turisztikai hálózat építésére • Logisztikai fejlesztési potenciál Letenye és Nagykanizsa térségében, mert ezek a városok a határ közelében vannak, így helyzetükből adódóan meglehetősen versenyképesek lehetnek • Komoly autóipari vállalatok és beszállítói hálózat a programterületen • Néhány ipari park rendelkezik még szabad területtel, így ezek a parkok fejlődhetnek a jövőben

• Zala megyében a vállalkozások tőkerész aránya magasabb az országos átlagnál• Intermediális szervezetek működnek a programterületen, amelyek segítenek a szervezeteknek a fejlesztések, találmányok kidolgozásában• A munkaügyi központok és az oktatási rendszer együttműködése jó•	• Hálózatok kialakításának elősegítése a még hatékonyabb gazdaság érdekében• A program terület számára az jelenthet innovatív és hatékony fejlesztési lehetőséget, ha a területén levő egyetemek, kutatóintézetek és központok, valamint a vállalatok együttműködése magasabb szintre kerül• Az alapvető infrastrukturális hálózat fejlesztése (utak,• Develop the core infrastruktúra systems (úthálózat, vasúthálózat)• Horvátország csatlakozása az Európai unióhoz kitűnő alkalom lesz országaink kapcsolatainak a felvirágoztatására•

Gyengeségek

- Vas megyében a vállalkozásokban a külföldi tőke részvétele magasabb, mint az országos átlag, így a megye jobban kitett a globalizációs folyamatok hatásainak
- A gazdasági kapacitás visszaesett 2010-ben, ami így 16%-kal alacsonyabb, mint 2000-ben (a vásárlóerő paritásának tekintetében). Zala megye gazdasága is visszaesett 2010-ben, ez az index csupán 5%-kal magasabb, mint 2000-ben.
- Romlott a befektetői környezet
- A mezőgazdaságban foglalkoztatottak száma 50%-kal esett a 2000-es adatokhoz képest (2000: 4796, 2010: 2395).
- Az intermediális szervezetek léte a projekt forrásoktól függ
- Alacsony kapacitás és befektetés a kutatás és fejlesztési szektorban
- Zala megyében: csekély az egyetemek hatékonysága, gyenge az egyetemek és a vállalatok közötti együttműködés, nincs erős egyetemi központ
- Elszigetelt, egyedi fejlesztések vannak komplex régiófejlesztés

Veszélyek

- Folytatódnak az egyedi, nem összehangolt fejlesztések
- Csekély, alacsony intenzitású együttműködés a gazdasági szereplők, az egyetemek, a vállalatok, a kutatóközpontok között.
- A program terület lehetőségei egyre szűkülnek, mert a kisszámú egyetemi fakultáson alacsony az oktatás színvonala
- A program terület kifejezetten hátrányos helyzetbe fog kerülni, ha továbbra is ennyire alacsony marad a kutatás és fejlesztés aktivitása
- Amennyiben az alapvető infrastruktúrát nem fejlesztik, az további negatív hatással lesz a gazdaság egészére nézve
-

helyett

- Az alapvető infrastruktúrális rendszerek rossz állapotban vannak (úthálózat, vasúthálózat)
-

2 számú terület: Infrastruktúra (közlekedés, energia, terület, információs társadalom)

SPODNJE PODRAVJE RÉGIÓ

Erősségek	Lehetőségek
• Gazdag természeti adottságú terület (kiterjedt, sokszínű és relatíve jól megőrzött természeti értékek) • Előnyös geostratégiai elhelyezkedés • Ökológiai szempontból fontos terület, amely szignifikánsan járul hozzá a biodiverzitás, a biológiai sokszínűség megőrzéséhez. • A megújuló energiaforrások széles skálája (biomassza, állati és növény eredetű biogáz, napenergia, geotermikus források...) • Számos fejlesztési projekt kapcsolódik a megújuló energiaforrásokhoz és az EE-hez • Meglevő tudás és ismeretek a megújuló energiaforrásokkal és az EE-vel kapcsolatban •	• Az energiaköltségek csökkentése a helyi szektorban és a háztartásokban • A LEA Spodnje Podravje (Local Energia Agency / Helyi Energia Iroda) megalapítása, amely a kutatóközpontok és a felsőoktatási programok összehangolását eredményezi a megújuló energiaforrások és az EE területén, valamint az elektronikában. • Új alkalmazások és termékek az alternatív, megújuló energiaforrásokból • Az intézetek fejlesztési csoportjaiban rejlő lehetőségek jobb kihasználása • Környezetvédelem, és ellenőrzött környezeti behatások •

Gyengeségek	Veszélyek
- Nem megfelelő ivóvízhálózat (előregedett csövek, víztározók, víztisztítók) a modern ivóvízhálózati modellek ellenére - Egyenlőtlen térbeli és demográfiai megoszlás, ami a vidéki területek stagnálásához vezet - A régió egyenetlen demográfiai fejlődése, nem létezik világos, fenntartható irány vagy területi terv - Agyelszívás (az informatikai területről) - Alacsony színvonalú vasúti hálózat - Kevés számú high-tech vállalat	- Egyrésztől növekvő nyomás a régióra az egyes gazdasági ágak irányából, másrésztől a tehetetlenség a természeti értékek védelmében ezeken a területeken. Mindez az érintett területek faunájának és flórájának a komoly károsításához vezethet. - A lerobbant vízhálózat hatással van a helyi rendszerekre, amelynek oka a szárazság, a vízellátásra vonatkozó alacsony egészségügyi és technikai előírások és a leszakadó települések, mindez fokozottan igényli a terület ivóvíz forrásainak a védelmét és ellenőrzését - A hazai támogatások hiánya - Potenciális hazai és külföldi befektetők hiánya - Nem sikerült megfelelni a GPPs (green public procurements / zöld közbeszerzések) elvének - A fosszilis energiákkal kapcsolatos politikai válság és jogi változások

POMURJE RÉGIÓ

Erősségek	Lehetőségek
- Jó közlekedési összeköttetés és infrastruktúra - Pomurje közel van Magyarországhoz , Ausztriához és Horvátországhoz - Jól megőrzött természeti értékek - Biodiverzitás - Jó kommunikációs kapcsolatok - Rendelkezésre álló megfelelő és megfizethető területek az infrastruktúra fejlesztésére - Az ICT (Internet, mobiltelefonok) magasszintű használata,	- Kiaknázatlan alternatív energiaforrások - Untapped alternative energia sources, - Pomurje egyre csökkenő függősége a régió import energiájától - Logisztikai központok alapítása - Energiatermelés alternatív energiaforrásokból - Környezetvédelem és ellenőrzött környezeti behatások - A South Stream megépítése Szlovénián keresztül (gáz)

összehasonlítva az Európai uniós országokkal	
•	
Gyengeségek	Veszélyek
- Pomurje táji környezetének megváltozása - Csökkenő talajvízszint - Agyelszívás (informatikai terület szakemberei) - Alacsony színvonalú vasúti közlekedés - A high-tech vállalatok alacsony száma	- A nem megújuló energiaforrások leépítése - A régió nem halad a gyors technológiai fejlődéssel, elmarad mögötte - Lassú válasz a high tech fejlődésre

VAS megye és ZALA megye

Erősségek	Lehetőségek
- Az M7 autópálya megléte javította Zala megye elérhetőségét Budapestről és a déli piacokról is. - A három nemzetközi repülőtér közül az egyik Zala megyében található (Sármellék). - A vasúthálózat folyamatos fejlesztése (a Sopron- Szombathely-Szentgotthárd vonal), lehetőség van egy logisztikai központ létrejöttére Szombathely környékén. - A Szombathely környéki városokat könnyű elérni a közutakon. - Multimodális közlekedési csomópont kialakítása (Körmend) - Kitűnő helyzeti lehetőségek (északnyugati terület, három országgal határos)	- Megvan a lehetőség a 65-ös út kiépítésének, amely a Közép-európai Közlekedés Csatorna része, és amely majd az észak-dél közlekedési tengelyként fog szerepelni - A 8-as és a 86-os utak gyorsforgalmi úttá alakítása, a kamionforgalom terhelésének csökkentése. - A Volán társaságok összeolvadása, az egyes közlekedési ágak szereplőinek jobb együttműködése (buszközlekedés, vasúti vállalatok), egy jóval hatékonyabb tömegközlekedési model kialakítása (multimodális csomópontok, közlekedési csomópontok, szinkronizált, összehangolt menetrendek). - Az alacsonyab rangú utak fejlesztése a régió jobb megközelíthetőségének érdekében. - Az országhatáron átmenő utak fejlesztése a régió jobb megközelíthetőségének érdekében . - A logisztikai központi szerep fejlesztése, erősítése (Szombathely, Nagykanizsa) - További vasúti fejlesztések, befektetések (kettős vágányok,

	villamosítás)
	•
Gyengeségek	Veszélyek
• Nagy kamion és egyéb járműforgalom a 86-os úton. 2000 óta a kamionforgalom megkétszereződött. • A járműforgalom növekedik, de az utak fejlesztése lassan halad. • Zala megye megyeszékhelyének (Zalaegerszeg) nincs közvetlen összeköttetése egyetlen autópályával sem. • Mind a közúthálózat, mind a vasúti hálózat rossz állapotban van a megyeszékhelyek között, és ez korlátozza az egységes, közös munkapiac kialakítását. • Csak néhány területen épültek ki multimodális központok, közlekedési csomópontok. • A vasúti összeköttetés hiánya Rádics és Lendva között, ami visszaveti mind Lenti, mind Lendva lehetőségeit, esélyeit az együttműködés kialakítására. • A tömegközlekedés nem versenyezhet az egyéni közlekedéssel. • A kistelepülések tömegközlekedése nem segíti a munkabajárást. • A gyenge déli összeköttetés gátolja a kapcsolat kiépítését és elmélyítését Horvátországgal, mint ahogy Nagykanizsa északi irányú kapcsolatait is. • A Sármelléki Repülőtér üzemeltetése nem gazdaságos. • Nincs sem autópálya, sem gyorsforgalmi út Vas megyében.	• A 4-es és az 5-ös út felújítását és fejlesztését nem fogja az Európai unió finanszírozni, és ez a kistelepülések elérhetőségét rontja, ami pedig ezen települések stagnálásához, leépüléséhez vezethet. • Az észak-déli összeköttetés nem jön létre. • A már eddig is túlterhelt útvonalak terhelése tovább növekedik (86-os út), és ez az utak gyorsabb amortizációjához vezet. • Vas megyében nem épülnek autópályák, ami a régió elérhetőségének lehetőségét csökkenti. •

3. számú terület: Szociális biztonság és egészség (társadalmi vállalkozókedv, szociális vállalkozások, programok a szociális tevékenységre, aktivitásának növelésére)

SPODNJE PODRAVJE RÉGIÓ

Erősségek	Lehetőségek
- Különböző Aktív munkavállalói program. - A korai fejlesztési és általános iskolai oktatás jól megszervezett rendszere. - Az egészségügyi szolgáltatások elérhetősége.	- Olyan oktatási és képzési programok beindítása, amelyek a gazdaság szükségleteire válaszolnak. - A humán erőforrások fejlesztésével, a munkaerő képzésével növelni a gazdasági szektor versenyképességét.

• Az időskori gondoskodás jól kialakított rendszere. •	• A gazdasági és az oktatási intézmények integrációja azzal a céllal, hogy átalakuljon a középfokú és egyéb szintű oktatás, valamint az élethosszig tartó tanulás népszerűsítése. • Az egészséges életmód népszerűsítése, a sportolás iránti igény növelése, egészségmegőrző programok. • A társadalmi vállalkozókékv növelésének fontossága. •

Gyengeségek

- Negatív természetes születési és kivándorlási mutatók a Spodnje Podravje régió egyes önkormányzati területein.
- A lakosság elöregedése.
- A munkanélküliség növekedése.
- A munkanélküliek kedvezőtlen kor és képzettségi megoszlása (magas az 50 év feletti aránya, és a tartósan munkanélküliek aránya is)
- Nem megfelelően képzett emberek, a mobilitás hiánya, mindez befolyásolja a munkaerőpiac keresleti és kínálati egyensúlyát.
- Nincs a fiatal értelmiségieknek, képzett szakembereknek megfelelő színvonalú munka.
- Nincsenek a korai fejlesztésnek és az általános iskolai képzésnek megfelelő befektetői forrásai.
- Nincs szociális vagy egyéb non-profit lakhatási ellátás fiatal családok számára.
-

Veszélyek

- További lakosságszám csökkenés, még alacsonyabb születésszám az idős népesség arányának további növekedéséhez vezet.
- Az alacsony társadalmi státusz egyes emberek számára elérhetetlenné teszi a részvételt a kulturális és sport rendezvényeken.
- Lelassul az új munkahelyek születése, főként a fiatal, képzett szakemberek kénytelen a munka hiánya miatt elhagyni a régiót.
- Nem sikerül a középiskolai oktatás átalakítása, ilyen módon nem csökken az oktatás és a gazdaság valós igényei közötti távolság.
-

POMURJE RÉGIÓ

Erősségek

- Az első szociális vállalkozások már megkezdtek működésüket Pomurjében.
- Nagyszámú non-profit szervezet.

Lehetőségek

- Jól kialakított közmunka.
- Nagy azoknak a munkanélkülieknek az aránya, akik bevonhatók a szociális vállalkozásokba.

Az önkéntesek nagy létszáma.	- A szociális vállalkozások támogatása. - Pályázati kiírások a szociális vállalkozások támogatására.
Gyengeségek	Veszélyek
- A szociális vállalkozásokat érintő törvényi szabályozás nem megfelelő volta. - Szociális, társadalmi problémák és terhelés növekedése. - A szociálisan hátrányos csoportok alacsony támogatottsága. - A nem állami szervezetek / NGOs alacsony támogatottsága. - Magas mértékű munkanélküliség. - Alacsony képzettségű munkaerő.	- A helyi közösségek nem értik meg a szociálisan leszakadó csoportok igényeit. - A gazdasági válság erőteljesebbé válik. A társadalmi leszakadás növekedik. - A gazdaság átalakítása lassú. - Nem akarják a munkanélkülieket bevonni a képzésbe. - A lakosság nehezen teremti elő az oktatáshoz és a képzéshez szükséges anyagi alapokat.

VAS megye és ZALA megye

Társadalom, demográfia és képzés		
Erősségek	Lehetőségek	
- Jól kialakított felnőttképzési rendszer működik a területen, amelynek kitűnő kapcsolata van a területen működő munkaügyi központokkal (Vas megyében működik a REMEK Felnőttképzési Intézet) - A szakoktatást olyan módon alakítják át, hogy az gyakorlati tudással lássa el a diákokat. - A szociális intézmények teljes kihasználtsággal működnek. - A bölcsődék férőszáma 19%-kal nőtt 2010-re (742 férőhely) a 2000-es állapothoz képest, ugyanakkor az óvodai férőszám vegyes képet mutat, Vasvár és Óriszentpéter körzetében lényegesen csökkent az igénylők száma. - Relatív fejlett szociális infrastruktúra (oktatás, egészségügyi intézmények, szociális intézmények), melyet állami és Európai	- A lakosság számának csökkenése nagyobb arányú Vas és Zala megyében, mint az országos átlag, kiváltképp Vasvár és Óriszentpéter körzetében, de Letenye és Lenti terülein is. (a demográfiai változásokból adódóan a terület lakossága előregedik.) - A születések számának fokozatos csökkenése. - A 2000-es évek óta a 0–18 éve korú lakosság számának csökkenése, mindez nagyobb arányban, mint az országos átlag. - Előregedő társadalom kialakulása. - Fokozott elvándorlás a megyékből (Zala megye : -0.6 per mile, Vas megye: -2.11 per mile) - A válások magas aránya, ami társadalmi instabilitáshoz vezet. - Hitrelen emelkedő munkanélküliség a két megyében, de főként Zala megyében (Vas megye: 6.2 %, Zala megye : 9.5 %)	

uniós forrásokból is támogatnak. • Zala megyében 2005 óta csökkent az orvos – páciens érintkezések száma. • Hagyományosan jó együttműködés az egyes települések között. • Kulturális sokszínűség, nemzetiségek. • TA civil társadalom aktivitása magasabb szintű, mint az országos átlag. (ezekben a megyékben magasabb a non-profit szervezetek száma) •	• A foglalkoztatottak számának fokozatos csökkenése. • A munkanélkülek több, mint fele 180 napnál régebben nem talál munkát. • Az általános iskolai helyek csökkenése. • A lakosság nem megfelelő egészségügyi állapota, az országos átlaghoz hasonlítva. Növekedett a szív- és érrendszeri betegségek, a cukorbetegség és a rák aránya (a 2000-es évi állapothoz képest megduplázódtak a mutatók). • Magas az Ausztriában munkát vállalók aránya. • Sok képzett szakember hagyja el a régiót (külföldre mennek, vagy a fővárosba). •
Lehetőségek	Veszélyek
• Novekvő egészségtudatosság, mely lehetőséget nyújt arra, hogy az egészségügyi szolgáltatásokat növelhessék, nem csak az időskorosztály tekintetében. • Jobb együttműködés az oktatás és a piacok között, hogy a piacokat megfelelően képzett munkaársakkal lássák el. (minőségi és mennyiségi egyensúly a piaci kínálat és kereslet között) • Építeni a civil szférára és a civil szervezetekre. • Hálózati fejlesztések a képzési rendszerekben. • Fejlődő szociális rendszerek (egészségügyi szektor, időskorúak ellátása) támogatási befektetésekből, hogy ilyen módon a fejlesztések valóság legyenek, ne csak a statisztika szintjén jelenjenek meg. Az emberek általános közérzetének javítása. • Olyan intézkedések meghozatala, amelyek könnyebbé teszik a vállalkozások letelepedését, ezáltal növelve a munkahelyek számát. •	• A vállalatok bezárási hulláma folytatódik a gazdasági válság hatásaként, ez a munkanélküliség növekedéséhez vezet a területen (pl. Zalaegerszegen a Flextronics, amely megszorítások és visszaesések után 1100 embernek mond majd fel, ilyen módon számottevően rontja a régió munkanélküliségi mutatóját). • A hátrányos helyzetű kistérségek lakossága tovább csökken az elvándorlás és a halálozás miatt. • A terület egészségügyi helyzete tovább romolhat, a halandóság aránya növekedhet, helyi járványok alakulhatnak ki, és romolhat az emberek közérzete. •

4.számú terület: Menedzsment források (megújuló energia, hulladéktermelés megelőzése, alkalmazkodás a klímaváltozáshoz, hatékonyabb és fenntartható mezőgazdaság)

Erősségek	Lehetőségek
• Megőrzött természeti értékek. • Kiemelkedően magas biológiai sokszínűség. • Kiemelkedően sokszínű és változatos táj. • A vizes erőforrások nagy természeti lehetőségei. • Regionális koncepció az integrált környezetvédelmi menedzsment vonatkozásában. • A szelektív hulladékgyűjtés megfelelő rendszere. • Szaktudás a hulladékkezelés és felhasználás területén. • Sokféle megújuló energiaforrás (biomassza, biogáz – állati és növényi eredetű, napenergia, geotermikus források, ...) • Erdők mint megújuló energiaforrások. • A fenntartható és multifunkcionális mezőgazdaság hagyománya, a természettel szimbiózisban. •	• Olyan hulladékfeldolgozó központ létrehozása, amely bizonyos hulladékfajtáj feldolgozásával foglalkozik. • Új munkahelyek létrejötte a hulladékgazdálkodás területén. • A megújuló energiaforrások széles skálája. • Kiaknázatlan alternatív energiaforrások. • Mezőgazdasági termelésre alkalmas területek. • A megújuló energiaforrások termékeinek és szolgáltatásainak fejlesztése. • Pénzügyi források megszerzése a kohéziós alapból és egyéb forrásokból a középületek és egyéb létesítmények felújítására. •
Gyengeségek	Veszélyek
• A talajvíz szennyezése nitráttal (a mezőgazdaság szennyezése). • Nem megfelelő ivóvízhálózat (előregedett csövek, víztározók, víztisztítók) a modern ivóvízhálózati modellek ellenére • Egyenlőtlen térbeli és demográfiai megoszlás, ami a vidéki területek stagnálásához vezet • A régió egyenetlen demográfiai fejlődése, nem létezik világos, fenntartható irány vagy területi terv • A fiatal lakosság elvándorlása a területről, amely kedvezőtlen demográfiai arányokhoz vezet a vidéki lakosság tekintetében. • Az ismeretek hiánya egyes speciális területtel kapcsolatban. • A gazdaságok kisegítő munkáinak fejletlen rendszere.	• Egyrésztől növekvő nyomás a régióra az egyes gazdasági ágak irányából, másrésztől a tehetetlenség a természeti értékek védelmében ezeken a területeken. Mindez az érintett területek faunájának és flórájának a komoly károsításához vezethet. • Centralizációs folyamat és a koordináció hiánya a régió fejlesztésének területén. • A képzett munkerő kiáramlása Ausztriába (Agyelszívás). • A mezőgazdasági termékek piaci arányának csökkenése Szlovéniában (melyeket a Podravje régióban termelnek), mindez annak a következménye, hogy Szlovénia belépésével az Európai unióba, megnylt az út az európai mezőgazdasági

• A háztáji termékek rossz támogatása.• A speciális agro-környezeti tudás, tanácsadás és információáramlás hiánya.•	termékek beáramlása előtt.• Versenyképtelen helyi termékek mind a hazai, mind a nemzetközi piacokon.•

POMURJE RÉGIÓ

Erősségek	Lehetőségek
• Megőrzött természeti értékek. • Kiemelkedően magas biológiai sokszínűség. • Kiemelkedően sokszínű és változatos táj. • Nem szennyezett ivóvíz. • Ásványvíz a régióban. • A szennyvízfeldolgozó telepek növekvő száma. • Pomurjének gazdag hagyományai vannak a kézművesség és a gasztronómia területén. •	• A megújuló energiaforrások széles skálája. • Kiaknázatlan alternatív energiaforrások. • Kiaknázatlan természeti források. • Mezőgazdasági termelésre alkalmas területek. • A vidéki lakosság jelentős hányada szívesen dolgozna a mezőgazdaságban. • Lehetőség van a vállalkozási kedv felélénkítésére. • Kevés az úgynevezett "eco" farm, ökológia.
Gyengeségek	Veszélyek
• A hulladékgyűjtés és lerakás szervezése nem optimalizált. • A városok kontrolálatlan növekedése. • Az épületek számának ellenőrizetlen növekedése. • A közlekedés nagymértékű növekedése. • Kisgazdaságok megléte. • A gazdaságok rossz versenyképessége.	• Csökken a talajvíz szintje. • Egyes megújuló energiaforrások felhasználása megbonthatja a környezet egyensúlyát. • A nem-megújuló természeti források leépítése. • A megújuló energia felhasználásával belenyúlunk a természet kialakult rendjébe. •

VAS megye és ZALA megye

Erősségek	Lehetőségek
• Az országos átlagnál magasabb arányú erdővel borított terület. • Magas arányú a természetvédelmi területek hányada a területen (kiváltképp Vas megyében). • A Rába szennyezettsége csökkent az utóbbi években, és a Zala folyó vízminősége is folyamatosan javul. • A jelentékeny mennyiségű termál és gyógyvíz forrás, valamint a helyi feltételek lehetővé teszik a geoenergia felhasználását a közeljövőben. • Előnyös feltételek a biomassza felhasználására. • Vas megye északi része megfelelő és előnyös feltételekkel rendelkezik szélturbinák telepítéséhez. • A program terület egésze alkalmas a napenergia hasznosítására. • Nincsenek alapvető problémák a víztisztasággal. • A Mura árvízvédelmi védműveinek kiépítése folyamatban van, a Gyöngyös, a Répce és a Rába gátrendszere készen van, illetve folyamatban vannak a befektetések. • A korábbi feltöltéseket lezárták és újráművelés alá kerültek, modern lerakók jöttek létre. • Megkezdődött a szelektív hulladékgyűjtés és kezelés. •	• Növekvő környezettudatosság és a helyi termékek előnyben részesítése. • Javultak a megújuló energiaforrások kihasználásának technológiai és gazdasági feltételei, ezek közül is a legszignifikánsabban a geotermikus-, a nap-, a szél- és a biomassza energia termelésére. Ezeknek az energiaforrásoknak az aránya növekedő tendenciát kell, hogy mutasson a programterületen belül ahhoz, hogy ezekre mint kulcslehetőségekre építeni lehessen a terület fejlesztésében. • Az árvízi védekezési rendszer további fejlesztései, és az esővízelvezetés javítása. • A 2000 fő alatti lakosságszámmal bíró települések esetén is meg kell oldani a megfelelő szennyvízkezelést. • Az alternatív energiafelhasználásnak az aránya növekedik a gázéval szemben. • Még hatékonyabb hulladékgyűjtés és kezelés.
Gyengeségek	Veszélyek
• 2000 és 2010 között csökkent a mezőgazdaság által művelt területek aránya. • A légszennyezés magas, különösen a 8-as, a 76-os és a 86-os út mentén (főként a városokban), Szombathely elkerülő útjának	• A fosszilis energiaárak növekedni fognak a közeljövőben, a lakásfenntartási költségek is növekedni fognak. Ez motivációt adhat az alternatív energiaforrások felhasználására. • Az időjárási viszonyok egyre extrémebbé válnak, egyre

keleti szakaszánál, egyes főközlekedési csomópontokon és a nagyvárosok központjában.

- Továbbra is fennállnak a talajvíz szennyezésének fő okai: az esővízelvezetők nem megfelelő minősége, kémiai tisztítószer alkalmazása, a kommunális hulladék dehidrációja (Vas megyében 95, Zala megyében 90 nem megoldott) Jelentős kiterjedésű veszélyeztetett vízbázis és védett terület.
- Az esővízelvezetés nem megfelelő, árvízveszélyt, belvízproblémákat okozhat. A Kerka patak, a Zala és a Principális csatorna mentén a védelmi gátrendszer fejlesztésre szorul.
- Az önkormányzati hulladékgyűjtés még mindig nem szelektív, a hulladék ömlesztett lerakása az általános megoldás.
- Nagyon sok illegális szemétkereszt van a települések környezetében.
- Az ivóvíz minősége jó, de egyes területeken további vizsgálatokra lenne szükség, hogy megtisztítsák a vizet az arzéntől és a magas arányú vasatól.
- A lakóházak építése lelassult 2000 óta.
-

gyakoribb természeti katasztrófák várhatóak (árvizek, erdőtűz, földmozgások), azaz az esővíz elvezetése és a vízgazdálkodás kulcsszerepet fog játszani.

- Az esővízelvezető rendszer hiánya a talajvíz szennyezéséhez vezethet, és ilyen módon sérülhet az ivóvízbázis is.
- Vas megyében 95 és Zala megyében 90 településen nem megoldott a szennyvízkezelés, ami így reménytelen helyzethez vezet ezeken a településeken.
-

Az erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek elemzése a régiókra vonatkoztatva (Podravje, Pomurje, Vas megye)

PODRAVJE RÉGIÓ

Erősségek	Lehetőségek
• A Spodnje Podravje régió előnyös földrajzi fekvése (a Podravje régió belül, közel a fő közlekedés csomópontokhoz, határos Ausztriával északon és Horvátországgal délkeleten.) • A fiatal generáció körében élénkül a vállalkozások iránti érdeklődés. • Megalapozott és jó kapcsolat a gazdaság és az oktatás intézményei között. • Sokszínű természetföldrajzi terület (sokszínűség és relatíve jól megőrzött terület). • Előnyös geostratégiai elhelyezkedés. • A megújuló energiaforrások sokszínűsége (biomassza, állati és növény eredetű biogáz, napenergia, geotermikus források, ...). • Erdők mint a megújuló energia forrásai. • Az elmúlt néhány évben növekedett a vendégágyak száma a Spodnje Podravje régióban, és ugyanígy növekedett a falusi turizmusra alkalmas gazdaságok száma. • A rekreációs turizmus fejlődése és térhódítása (kerékpározás, hegymászás) • Az étel és borkínálat szélesedése, borutak, témautak kialakítása. • Kedvező környezeti adottságok az organikus termelésre. •	• Az egyéni üzleti érdeklődés és kezdeményezőkézség hiánya, a fejlesztők alacsony száma, a kreativitás, az innováció és a vezetői készségek és képességek hiánya. • Kevés befektetés, amely a régióba, és annak az alrégiójába, Spodnje Podravjéba irányul. • Kedvezőtlen gazdasági szerkezet, a vállalkozások nem tudják elérni a szlovén átlagot, ami a gazdasági területen mutatott alacsony innovációs szintnek az eredménye, nagyon kevés a hozzáadott értéket termelő vállalkozás. • A termelékenység szintje Szlovénia átlagszintje alatt van. • Egyenlőtlenül elosztott területi és demográfiai megoszlás, ami a vidéki, rurális területek stagnálásához vezet. • Alacsony energiahatékonyság (épületek, ipar, közlekedés) • Alacsony tudásszint, kevés ismeret az EE-vel és a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatban. • A szolgáltatók és a fejlesztési irodák nem érdeklődnek az innovációk iránt. • A turizmus és a kulturális örökségek között gyenge a kreatív és stratégiai kapcsolat. • A gazdaságok alacsony termelékenysége, melynek oka a relatíve kis méretük, és a kistelepülésszerkezet. •
Gyengeségek	Veszélyek
• Erősíteni kell az együttműködést és a partnerséget a gazdasági és az oktatási intézmények, a helyi támogató szervezetek és a helyi környezet között, hogy elősegítse a Spodnje Podravje régió fejlesztési tervének közös megalkotását.	• Hiányoznak az integrált fejlesztési projektek, amelyek az összes erőforrás kiaknázására építenek, ami a Spodnje Podravje régió vonzerejének csökkenéséhez, eltűnéséhez vezethet, és alapvető oka annak, hogy a területen nem jelennek meg külső

• A régió központi elhelyezkedése adta előnyöket kihasználva, mely a centrális fekvését jelenti Ausztria, Magyarország és Horvátország között, aktív kapcsolatokat építhet ki a szomszédos országok regionális centrumaival, és maguk a régiók között is.• Az alternatív, megújuló energiaforrások termékeinek és szolgáltatásainak fejlesztése.• Erősíteni az együttműködést és a partnerséget a helyi közösségek, a turizmus szolgáltatói és a regionális szervezetek között.• Az erdők még hatékonyabb kihasználása.•	befektetők, valamint negatív hatással van a régió vállalkozásainak fejlődésére is. • A politikai válság és a jogi szabályozás változása a fosszilis energiahordozók irányában mozdult el.• A gazdasági válság eredményeképp fennáll a veszélye annak, hogy sem az önkormányzatok, sem magánbefektetők nem fektetnek be a turizmus infrastruktúrájába, kínálatába és ismertetésébe, ami csökkenti Spodnje Podravje régió megismerését és elfogadását mint turisztikai desztináció.• A helyi termékek nem versenyképesek sem a haza, sem a külföldi piacokon.

POMURJE RÉGIÓ

Erősségek	Lehetőségek
• Külföldi befektetők számára érdekes környezet. • Szociális vállalkozások. • Közlekedés (összeköttetés a város és a régió között, parkolók, tömegközlekedés, napi ingázás, ...) • Közterületek és hasznosításuk. • Zöldterületek. • A projektterület látogatói szerkezete. • Regionális tervezési dokumentumok.	• A fejlesztések külső forrásai. • Növekvő nemzeti és Európai uniós források a kutatás és fejlesztés területén. • Az urbánus szerkezet jellemzői. • A városok fejlesztésének országos terve, tértervezés, regionális fejlesztések, gazdasági célok és támogatások, építészeti és örökségvédelmi szabályozások, stb. • A régió jó geoföldrajzi elhelyezkedése. • Széleskörű lehetőség a megújuló energiaforrások kihasználására. •
Gyengeségek	Veszélyek
• Kihasználatlan alternatív energiaforrások. • Oktatás alacsony színvonala . • Agyelszívás . • Demográfiai folyamatok: a lakosság társadalmi megoszlása (kor szerint, foglalkoztatottság, jövedelem, etnikai csoport,...). • A gazdasági tevékenység szerkezete a projektterületen. • A gazdasági tevékenységek ereje, a helyi gazdaság elhelyezkedése a régió gazdaságán belül. • A fejlesztés és fejlődés regionális forrásai: köz és magán (vállalkozók, háztartások). • A polgármester és a városi képviselők hozzáállása a projekthez. • A helyi politika hozzáállása a fejlesztésekhez. • A lakosság elöregedése. •	• Az értékek, az erkölcs válsága, a társadalomba vetett bizalom csökkenése. • Az ország- és a világgazdaság helyzete. • Kapcsolatok a regionális és az országos politika között. • Agyelszívás • Elöregedő lakosság • Különböző érdekek érvényesülése a régió kulcsfontosságú döntéseiben. • A nem-megújuló természeti források lerombolása. • Környezetvédelmi problémák és azok kezelése. • Saját tőke hiánya. • A humán erőforrás hiánya a kutatás és fejlesztés területén. • A vállalkozások és a helyi közösség alacsony befektetői készsége.

- A befektetésekre vonatkozó rossz törvényi szabályozás.
-

VAS megye és ZALA megye

Településszerkezet	
Erősségek	Gyengeségek
• A regionális központ, Szombathely meghatározó szerepe Vas megyében, komoly kapcsolati rendszerrel rendelkezik a szomszédos városok viszonylatában. • A határmenti települések közötti hagyományosan jó együttműködés. • A határmenti települések hagyományai. • Hagyományos településszerkezet, regionális identitástudat. • A tartozásokkal megterhelt településeket a kormány segíti. • .	• Az aprófalvas településszerkezet problémákat szül. • Valódi funkciók nélküli városok (csak a nevükben városok, tevékenységükben nem). • A régió központjaitól való távolság, relatíve alacsony innovációs potenciál a regionális központokban. • A határ túloldalán levő területek alacsony fejlettségi színvonala, nincsenek regionális központok. • Az apró falvak között a tömegközlekedés nem jó. Kicsi a lakosságmegtartó erejük. • .
Lehetőségek	Veszélyek
• Építeni lehet a régi, már jól megalapozott kapcsolatokra. • A hatékony párbeszéd, információcsere a települések között, elősegíti a közös regionális fejlesztések megvalósítását. • Határokon átnyúló együttműködés célja a még sikerebb régió kialakítása. • .	• Az aprófalvak lakosságszáma csökken. • Egyre eladósodottabbakká válnak a települések. • .

4. A fejlesztés és fejlődés irányelvei, a speciális tartalmak területei alapján elvégzett elemzés kulcsfontosságú megállapításai

4.1 Tudás, versenyképesség és a munkaerőpiac (vállalkozások és versenyképesség, turizmus, kutatás és fejlesztés, foglalkoztatottság, képzés és élethosszig tartó tanulás)

KULCSPROBLÉMÁK

ÚJ VÁLLALKOZÁSOK HIÁNYA, MAGAS HOZZÁADOTT ÉRTÉKŰ VÁLLALKOZÁSOK HIÁNYA

Az üzleti aktivitás alacsony szintje, a megalapított vállalkozásoknak csak egy kis része marad fenn. A vállalkozások tulajdonosainak irreális elvárásai vannak a vállalkozás növekedésével kapcsolatban. Ráadásul, kevés az a vállalkozás, amely hozzáadott értékekkel rendelkezik, vagy amelyik tudásalapú szolgáltatást ajánl. Általánosságban kevés az a vállalkozás, amely tudásalapú szolgáltatást ajánl, és hozzáadott értékeket termel. Összeségében kevés az a vállalt, amelynek saját fejlesztésű termékei vagy szolgáltatásai lennének, főként azok a vállalkozások hiányoznak, amelyek hatalmas fejlesztési, fejlődési potenciállal rendelkeznének.

NEM KÉPESEK ÚJ, MINŐSÉGI MUNKAHELYEKET TEREMTENI

A régióban alacsony az üzleti aktivitás, hiányoznak a kedvezmények, hiányzik a megfelelő vezetési készség, a kreativitás, az innovatív ötletek, amelyek mind új munkahelyek kialakításához vezethetnének, ráadásul a terület abszolút nem vonzó az új gazdasági szereplők számára, akik új ötletekkel és új munkahelyekkel gazdagíthatnák a régiót, ezzel csökkentve a munkanélküliség szintjét. Az egyik legnagyobb hátrány a munkaerőpiacot tekintve az, hogy a fiatal, tapasztalatokkal még nem rendelkező munkaerő nagyon nehezen talál magának állást, ráadásul a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya is folyamatosan nő a munkanélküliek között, mint ahogy azoké is, akiket nagyon nehéz elhelyezni. A minőségi munka hiánya miatt a képzett munkaerő folyamatosan hagyja el a régiót, mindezt regionális szinten "Agyelszívásnak" hívjuk, ami pedig egy olyan probléma, amelyet nem szabad félvállról venni.

AZ OKTATÁSI RENDSZER NEM MEGFELELŐ REAGÁLÁSA A GAZDASÁG SZÜKSÉGLETEIRE

A támogató szervezetek tevékenysége nem eredményezi a gazdasági igények beépítését az oktatási rendszerbe, a képzési, tréning programokba, és egyáltalán nem támogatják a vállalkozói gondolkodásmód kialakulását. A képzési, tréning programok széles skálája ellenére sem hisznek a vállalkozók illetve a programokon résztvevők abban, hogy ezek a képzések naprakész, használható tudást adnak. Ráadásul ezek a programok nem elég rugalmasak, és nem fókuszálnak egy adott célcsoportra, nem épülnek praktikus, gyakorlati tapasztalatra, és nem céloznak meg konkrét

problémamegoldást. Hatalmas hézag van a gazdaság, az egyetemek és a kutatási központok között, amelyet valamilyen módon ki kellene tölteni.

A TURIZMUSBAN REJLŐ LEHETŐSÉGEK GYENGE KIHASZNÁLÁSA

A régió különösen nagy természeti és kulturális gazdagsága (néhány becslés szerint azok közé a területek közé tartozik Európában, amely a legtöbb kulturális örökséggel, és a legtöbb természeti konccsel dicsekedhet), számtalan lehetőséget kínál a turizmus fejlesztésére, de mindez ugyanakkor megköveteli, hogy a területfelhasználás szigorúan a természeti értékek megőrzése mellett történjen, hogy a kulturális értékek védelme érdekében komoly fejlesztési irányokat kell meghatározni, és olyan hozzáadott értéket kell teremteni, ami a lakosságnak számottevően magasabb szociális és gazdasági környezetet, életkörülményeket biztosít. A kulturális örökség tárgyai hatalmas veszélyben vannak. Szükség van arra, hogy befektetssünk az adott projektterületen, de mindenek előtt a kulturális értékeinket kellene megmenteni az enyészettől, és emellett teremteni olyan minőségi turisztikai szolgáltatáshálózatot, ami ide vonzza a látogatókat.

IRÁNYELVEK

OKTATÁSI ÉS KÉPZÉSI PROGRAMOK, PROJEKTEK FEJLESZTÉSE, ÉS A GAZDASÁG IGÉNYEHEZ IGAZÍTÁSA

Az oktatási és a gazdasági szféra együttműködése még mindig nagyon gyenge. Ez abban is egyértelműen látszik, hogy a képzések, tréningek anyaga nem felel meg a gazdaság, a munkaerőpiac elvárásainak. Meg kell erősíteni a képző intézményeket olyan oktatási programokkal, amelyek tükrözik a gazdaság elvárásait, és ha ezzel lépnek a piacra, az egyének motiválva lesznek a képzéseken való részvételre. Nem csak a tananyagot, a módszert is meg kell reformálni, például e-learning tananyagokat kínálni. A tudásközpontok fejlesztésével, az egyetemek, főiskolák és egyéb oktatási intézmények segítségével, és azzal, hogy egy megfelelő oktatási rendszert hozunk létre, sokkal könnyebb lesz megfelelni a fejlesztési, fejlődési igényekkel, és kiteljesíteni a régióban rejlő lehetőségeket.

PROJEKTEK ÉS MÓDSZEREK BEVEZETÉSE, AMELYEKNEK A CÉLJA, HOGY KAPCSOLATOT ÉPÍTSEN KI A GAZDASÁG, AZ EGYETEMEK ÉS A KUTATÓ FEJLESZTŐ INTÉZETEK KÖZÖTT

Az egyik a meglévő lehetőségek közül az, hogy úgy hozzanak létre hozzáadott értékeket termelő munkahelyeket, hogy a high-tech gazdaságba fektetnek be, mert ezzel az ezen a területen jártas szakemberek száma növekedik, mobilizálja ezeket a szakembereket, és biztosítja a szorosabb kapcsolatot a gazdaság, az oktatási intézmények és a kutatás és fejlesztés területe között. Ennek érdekében lépéseket fognak tenni a kutatás és fejlesztés lehetőségeinek többirányú hozzáférhetővé tételére a fent említett területekhez, ezáltal támogatva a technológiák és szolgáltatások innovatív

képességét és lehetőségeit, annak érdekében, hogy a régió gazdasági versenyképessége növekedjen, ugyanakkor közös fejlesztési, innovációs projekteket kell indítani, fel kell építeni a technológiai hálózatokat, kutató központokat kell létrehozni, és be kell vezetni egyéb közös, innovációs projekteket.

BEFEKTETÉS A GAZDASÁGFEJLESZTÉSI INFRASTRUKTÚRÁBA

A helyi és a külföldi vállalatoknak fel kell készülniük arra, és motivációval is kell rendelkezniük ahhoz, hogy megteremtsék a megfelelő üzleti alapot és feltételeket a gazdaság, a turizmus, a kutatás és fejlesztés területének kapcsolatához, azért, hogy biztosítsák azok versenyképességét, akár önállóan, akár egy közösségi-privát együttműködés keretében, emlyek esetén általában egy viszonylag nagyobb értékű gazdasági infrastrukturális befektetésről van szó.

A régóban szétszórtan elhelyezkedő lakatlan illetve ipari zónákat fel lehet használni egy gazdaságfejlesztési infrastruktúra felépítésére, melynek területei a kézműveispar, az üzleti tevékenység, a gazdaság, a turizmus, a KUTATÁS ÉS FEJLESZTÉS stb., lehet, ilyen módon teremtve lehetőséget számos területnek. Ugyanakkor ahhoz, hogy a gazdasági infrastruktúrába befektethessenek, meg kell szerezniük az adott területek tulajdonjogát, ráadásul az épületeket el kell látni közművekkel, és a tulajdonosoknak rendelkezniük kell mindazzal a dokumentációval, ami biztosítja a külső és belső befektetések zökkenőmentes realizálását.

Annak ellenére, hogy a régió kedvező geostratégiai elhelyezkedéssel rendelkezik, ezeket az előnyöket nem aknázzák ki. A természeti forrásokat, a meglévő közlekedési és turisztikai infrastruktúrát fejleszteni kell a logisztika és a turizmus átfogó területein, és a határokon átnyúló együttműködések segítségével a régió kapu lehet az Euróai unió, a Balkán és a Közép-Kelet országai között.

Óriási nagy szükség van a legkisebb befektetésekre is, hogy azok a gazdaság hajtóerejévé váljanak a vidéki, periferiális területeken. A települések egyharmadában nincs kiépített csatornarendszer és szennyvízfeldolgozás a magyar oldalon. Ez akadályozhatja a vállalkozások fejlődését.

Az egyáltalán, helyi szinten létező turizmus infrastruktúra alacsony szintű, és regionális szinten nem alkot egyetlen egységet. Az egyik legnagyobb hiány, amire szükség lenne, egy integrált, határokon átmenő kerékpárút hálózat, ami összekötné a már meglévő részeket az újakkal, valamint a turisztikai látványosságokat.

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS PARTNERSÉG MEGERŐSÍTÉSE A HELYI KÖZÖSSÉGEK, A TURIZMUS SZOLGÁLTATÓI ÉS A REGIONÁLIS DESZTINÁCIÓS SZERVEZETEK KÖZÖTT

Modern desztinációs menedzsment rendszert kell létrehozni, amely vezető, irányító erőként szerepelne a régió turisztikai fejlesztéseiben. Az egyik kulcsfontosságú kérdés a magán és a privát szféra munkájának az összehangolása a turisztikai ágazatban, és ez a versenyképes turisztikai desztinációk kialakításának is egyik fő aspektusa.

A természeti és kulturális értékek, amelyek a régióban találhatóak, a turisztikai kínálat gazdag forrását jelentik. Az a cél, hogy olyan tevékenységeket kínáljunk, amelyek érdekes turisztikai termékként és szolgáltatásként mutatják be ezeket a természeti értékeket, mindezt annak a tudatában, hogy a turizmus együtt kell, hogy éljen a természettel.

Az egyik legfontosabb fejlesztési, fejlődési szempont a kis és középvállalkozások támogatása a turisztikai iparágban. Kis és középvállalatokat ritkán vonnak be a turisztikai tevékenységekbe, ezért a desztinációs menedzsment egyik feladata, hogy tanácsokkal lássa el ezeket a vállalkozásokat. Be kell őket vonni a projektekbe és a szisztematikus képzésekbe is.

A terület még vonzóbbá kell, hogy váljon a külföldi magánbefektetők számára, hogy kiaknázhatóvá váljék a meglévő potenciál. A turisztikai termékek fejlesztésének fő területei: az aktív pihenés (kirándulás, kerékpározás), a városok és kultúrák, az egészség és a wellness, az üzleti turizmus, a fiatal generációk tevékenységei, a természet, a vidéki turizmus, az ökoturizmus és a gasztronómia.

4.2 Infrastruktúra (közlekedés, energia, terület, információk társadalom)

KULCSFONTOSÁGÚ MEGÁLLAPÍTÁSOK, PROBLÉMÁK

TERÜLET és INFRASTRUKTÚRA

A régió és az alrégiók területfejlesztése nincs összehangolva, és nem lett meghatározva semmilyen világos, egyértelmű és fenntartható irány vagy területfejlesztési terv. Nincsenek közös területi dokumentumok, koncepciók, vagy stratégiák a regionális, vagy akár a kisebb területi egységek területfejlesztésére vonatkozóan. Néhány a régió jellemző vonásaiból: aprófalvas településszerkezet, kontrolálatlan építkezések és szuburbanizáció, melyek nagy nyomást gyakorolnak a közlekedési folyosókra, különösen az autópályákra. A terület tipikus, jellemző folyamatai: a szuburbanizáció, a települések folyamatos és további elaprózódása, és a települések tipológiai és természeti jellemzőinek átalakulása. A területen folyó különböző tevékenységformák, és a természeti értékek védelme érdekében meghozott határozott intézkedések hiánya veszélyezteti ezeket a természeti kincseket, az itt élő flórát és faunát. Ezen túlmenően, a terület gazdag biodiverzitása, amely sok lehetőséget kínál a régió további jövőbeli fejlesztésére és fejlődésre, szintén veszélybe kerülhet a megoldatlan tulajdonviszonyok, az ellenőrzés hiánya és a szankciók hiánya miatt, de ugyanezt okozhatja az önkormányzatok és az állam közötti rossz kommunikáció is, amelyet a szlovén oldalon megalapítandó nemzeti perkről kellene folytatniuk. A régió magyar oldalán a jövőbeli kis és apró települések különleges figyelmet igényelnek. A megújult kormányzati szerkezet Magyarországon az új NUTS IV kerületek bevezetésével új fejlesztéseket hozhat.

KÖZLEKEDÉSI INFRASTRUKTÚRA

A regionális és a helyi utak, a tömegközlekedési rendszer szervezése és karbantartása számos sebből vérzik, amennyiben a közlekedés kapacitását, a népsűrűséget, és az utazási időt vesszük górcső alá, az egyes önkormányzatok méretének arányában. Regionális szinten ez kiegyensúlyozatlan stabilitást és szállítási standardokat eredményez. A vasúti infrastruktúra rossz állapotban van. Az alsórendű utakra vonatkozó befektetéseket az Európai unió nem támogatja, és eddig sem támogatta a fejlesztési feltételei alapján. Ez mindenképpen rossz hatással van a határregió fejlődésére, és ezáltal feladatot ró mindkét országra, hogy kompenzálják ezeket a negatív hatásokat, amelyek az alsórendű utakat érik.

VÍZELLÁTÁSI RENDSZER

A vízellátás szétszakadása kisebb rendszerré, amely a szárazságnak, a rossz környezetnek és az alacsony technológiai standardoknak, valamint az aprófalvas szerkezetnek a következménye, az ivóvíz helyi forrásainak ellenőrzésében és védelmében komoly erőfeszítéseket követel majd meg a helyi önkormányzatoktól. Az esővízelvezetés egy olyan probléma, amely napjainkban újra fontossá lett, az extrém időjárási viszonyok miatt. A helyi csatornarendszer eddig nem látott problémákkal és terheléssel kell, hogy szembenézzen, hiszen feladata a mezőgazdasági területek védelme a pangó víztől, a települések esetén a belvizektől, mely mindkettő komoly lépéseket kíván.

ENERGETIKAI ÉS ENERGIA HÁLÓZATOK

A projektterület a sok energiaforrással sok lehetőséget ad a megújuló energiaforrások hasznosítására. Néhány alternatív energiaforrást sem használunk a régióban, a napenergiát, kapcsolt energiatermelést, a modern technológiákat (fotovoltaikus rendszerek, hidrogén, stb.). A centralizált energiatermelés és helyi központifűtés néhány foltszerű kivétele mellett a modern technológiák megmaradtak a nagyvárosok privilégiumainak, melyeket az önkormányzatok szolgáltatnak különböző vállalkozási formákban (közös, kapcsolt energiafelhasználás, ahol részben olajat, részben gázt és részben geotermikus hőt hasznosítanak).

IRÁNYELVEK

A HATÉKONY ENERGIAFELHASZNÁLÁS

A megújuló energiaforrások fokozott felhasználásával hozzájárulhatunk ahhoz a globális célhoz, hogy csökkentsük a fosszilis energiák felhasználásának negatív hatásait, ilyen módon biztosítsuk az energiaellátásunkat és tartsuk tisztán a környezetet.

- Lakóházakban – ablakok szigetelése, illetve cseréje, tetők hőszigetelése, fűtőcsövek ellenőrzése, a fűtési endszerek hidraulikus egyensúlya, termosztatikus szelepek beépítése, központi irányítórendszer beüzemelése, a régi berendezések cseréje, a külső falak hőszigetelése, az energiafelhasználás csökkentése, összességében

a fenti intézkedések segíthetnek abban, hogy az adott épület energiaigénye 305-kal csökkenjen.

- Üzleti célú épületek esetén – összekötni a köz és a privát szektort, hogy az ipari folyamatok felesleges energiáját felhasználjuk a kerület lakóépületeinek a fűtésére a kerületi hőszolgáltatón keresztül. Azok a vállalatok, amelyeknek még nincs energia menedzsment rendszer, energiaellátási felmérést végezhetnek, hogy kiválaszthassák a nekik megfelelő energiamentedzsment stratégiát, amelynek a célja a vállalat energiafelhasználásának hatékonyabbátétele.

Az Európai unió és régiói energia és környezetvédelmi politikájának egyik prioritása a megújuló energiaforrások (RES) felhasználási arányának növelése.

- Az önkormányzatok között különbség van annak a tekintetében, hogy területükön hány lakóházat fűtenek fával vagy fa eredetű fűtőanyaggal. A fa és a fahulladék fűtőanyagként való felhasználása elterjedt a vidéki területeken, ugyanakkor a városokban kisebb arányú a felhasználásuk. A fa az egyik könnyen elérhető energiaforrás. A fa alapú biomassza használata ugyanakkor még több előnnyel jár a hagyományos fafűtéssel szemben.
- A biogáz mint alternatív energiaforrás felhasználása nagyon sok előnnyel jár az önkormányzat és annak a területe számára, mivel a biogáz független és stabil elektromos és fűtési energiaforrás. Ugyanakkor mellékbevételi forrássá válhat vállalatok és farmok számára (turizmus, elektromosáram províziója), és az önkormányzat minden lakosa számára egyfajta oktatási példa, akiket érdekel a biogáz, és a biogáztermelés. A növényi és állati eredetű biogáz éves termelési értéke csak Spodnje Podravje régióban körülbelül 352,436 MWh/a lehet.
- Nincsenek szigorú szabályok a napenergia hasznosításával kapcsolatban, annak felhasználásáról a melegvíz előállítására vagy fűtésre, mivel a napenergia paneleket különálló épületekre szerelik, és általában kombináltan használják más forrásokkal együtt. A vízmelegítés technológiája egyszerű, akár háztartásoknak is elfogadható a költsége, de méginkább megfizethető az olyan épületek számára, amelyekben magas a vízfelhasználás. Amennyiben a napenergiát fűtésre használják, a költségek kissé magasabbak, mert az épületet kell látni padlófűtésrendszerrel. Ezek a rendszerek leginkább új épületeknél alkalmazhatóak. A napenergiát elektromos áram előállítására is fel lehet használni.

INFRASTRUKTÚRA

Amikor új épületeket építenek, vagy régiókat renoválnak, ésszerű optimális energiafelhasználásról, hatékonyságról gondoskodni, olyan építőanyagokat, formákat, stílusokat és technikákat alkalmazni, amelyeket könnyű a helyi környezethez alakítani. A tipikus helyi formák megőrzése, illetve renoválása pozitívan befolyásolja a környezet egységes képét, és így teszi a régiót Még vonzóbbá a turisták számára.

TERÜLET

A régió kiemelkedően gazdag természeti és földrajzi kincsekben (sokszínű és relatíve jól megőrzött természet), és a geostratégiai helyzete is meglehetősen előnyös. Vannak közös területfejlesztési dokumentumok, területfejlesztésre vonatkozó koncepciók, és stratégiák. Folyamatban van egy integrált lakossági és közlekedési rendszer kialakítása,

amelyben a központi településeket további alközpontokként veszik körül a kisebb települések.

FEJLESZTÉSI, FEJLŐDÉSI LEHETŐSÉGEK AZ IVÓVÍZELLÁTÁS TERÜLETÉN

A tiszta ivóvíz és a megfelelő mennyiségű ivóvíz elengedhetetlen a terület megfelelő fejlődéséhez. A program célja, hogy valóban minőségi ivóvizet biztosítson, hogy helyreállítsa az ivóvízhálózatot, és a hozzá kapcsolódó egységeket, hogy a kisebb vízhálózatokat rácsatlakoztassa a nagyobbakra, és ugyanakkor összekapcsolja az önkormányzatokon belüli és kívüli vízhálózatokat. A nagyobb mennyiségben elérhető tiszta ivóvíz lehetővé teszi a problémamentes gazdasági és turisztikai fejlesztéseket, és az ipari zónák kialakulását a fő közlekedési útvonalak mentén. A vízellátó rendszerek automatizálása a hálózat minden vízhálózati elemét érinteni fogja. Más vízforrásokkal együtt a régió hatalmas tiszta víz ellátója lehet akár egy jóval szélesebb területnek is.

4.3 Szociális biztonság és egészség (szociális vállalkozások, programok a társadalmi aktivitás felélénkítésére)

KULCSPROBLÉMÁK

KEDVEZŐTLEN DEMOGRÁFIAI TRENDEK

A lakosság fogy, az alacsony születésszám a lakosság elöregedéséhez vezet. A demográfiai trendek alacsony születésszámokat mutatnak, fogyást prognosztizálnak, az idős lakosság arányának a növekedését mutatják, ezzel párhuzamosan pedig a 14 év alatti lakosok arányának a csökkenését. A régió egyik legjellemzőbb demográfiai jellemzője az elöregedő lakosság.

A FIATAL GENERÁCIÓK MUNKAERŐPIACI ÉS SZOCIÁLIS GONDJAI

Előnytelen iskoláztatási politika, relatíve zárt munkaerőpiac, a szociális és non-profit lakhatási megoldások hiánya a fiatal családok számára, határozott idejű munkaszerződések, mindezek a faktorok eltántorítják a fiatal munkavállalókat, hogy családot alapítsanak, önálló életet kezdjenek, főként nem a vidéki, rurális kistérségeinkben és a perifériákon.

NEM SIKERÜL ÚJ MUNKAHELYEKET KIALAKÍTANI

A régióban alacsony az üzleti aktivitás szintje, hiányoznak a támogatások, a szervezési, vezetői készségek, a kreativitás és az innovatív ötletek, ami így együtt, de külön külön is ahhoz vezet, hogy a területen nem képződnek új munkahelyek, ráadásul a terület egyáltalán nem vonzó gazdasági szempontból, nem jönnek új vállalkozások a régióba, hogy új munkahelyeket teremtsenek, hogy új ötletekkel gazdagítsák a régiót, és csökkentsék a munkanélküliség szintjét. A sikeres gazdasági átalakuláshoz szükség

lenne innovatív üzleti kezdeményezésekre, ahogy a már megtörtént a szomszédos osztrák régióban, Burgenlandban és Kelet-Stájerországban.

AZ OKTATÁSI RENDSZER ÉS A MAGASAN KÉPZETT MUNKAERŐ

A jól fejlett oktatási rendszer elengedhetetlen ahhoz, hogy elérjük a megfelelő fejlesztési, fejlődési szintet, és Pomurje régió versenyképessé váljon. A nagytudású és jólképzett munkaerő a siker kulcsa. Bár nagy az eltérés a munkanélüliek képzettségi szintje és a gazdaság szükségletei között (ez az oka annak, hogy a tréningek és képzések anyaga nem egyezik a gazdaság igényeivel). Az ipari termelés jelenlegi helyzetében (textilipar) és a mezőgazdaságban egynémely foglalkozás kevésbé érdekes a fiatal generációk számára, sőt, az ezekre a területekre irányuló képzéseket meg is szüntették (textilipari technikus, mezőgazdasági technikus). A kistelepülések régiókban az oktatás kreatív megoldásait kellene támogatni az egyes intézmények keretein belül, és szabad kezdet adni a közösségnek, hogy a helyi, vagy civil kezdeményezések megvalósulhassanak, érvényesülhessenek.

IRÁNYELVEK

AZ EGÉSZSÉGES LAKÓKÖRNYEZET KIALAKÍTÁSA

Az egészséges lakókörnyezet és a megfelelő önkormányzati szolgáltatások kulcsfontosságúak abban, hogy a lakosság megfelelő egészségügyi színvonalát biztosítani tudjuk. Jövőbeli regionális és országos szintű befektetésekre lesz szükség, amelyeknek célja, hogy a területen levő projektek bevezetésének eszközeit kialakítsák.

AZ EGÉSZSÉGTUDATOSSÁG PROPAGÁLÁSA, MOZGÓSÍTÁS A SPORTPROGARAMKRA, ÉS AZ EGÉSZSÉGMEGŐRZÉSI PROGRAMOKRA

Annak érdekében, hogy jobb életminőséget teremthessünk, és a társadalmi kohéziót erősítsük, elengedhetetlen, hogy megerősítsük, pluralizáljuk és minőségileg emeljük a társadalmi és az egészségügyi szolgáltatások minőségét, és azokat a modern társadalom igényeihez kell igazítani. (pl. járványmegelőzési programok, egészségmegőrzés propagálása.)

PROGRAMOK A 26 ÉV ALATTI FIATAL, ÉS AZ IDŐSEBB, 50 ÉV FELETTI LAKOSSÁG AKTÍV FOGLAKOZTATÁSI POLITIKÁJÁRA

A munkanélküli fiatal generációk, és az érzékeny, idősebb célcsoportok, olyanok, mint az idősebb munkavállalói csoportok, vagy a sérült, hátrányos helyzetűek csoportja, együtt, jelentős részét képviselik a munkanélülieknek, és mivel nehéz őket foglalkoztatni, nagy potenciált jelentenek a munkaerőpiacon. Intézkedéseket kell hozni a foglalkoztatottság arányának növelésére, a rugalmasabb foglalkoztatási folyamatokra, és ezeket az érzékeny csoportokat be kell vonni a képzésekbe, ugyanakkor lépéseket kell tenni új munkahelyek létrehozására, a már működő folyamatokat innovatív, új elemekkel kell gazdagítani, olyan pozitív

kezdeményezéseket, mint a szociális vállalkozások, támogatni kell, - mindezek közösen hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a munkaerőpiac egyelőtlenségei csökkenjenek, és az érzékeny csoportok nagyobb esélyt kapjanak a munkábaálláshoz.

4.4 Forráskezelés (megújuló energia, a hulladéktermelés megelőzése, alkalmazkodás a klímaváltozáshoz, még hatékonyabb és fenntartható mezőgazdaság)

KULCSPROBLÉMÁK

HULLADÉKKEZELÉS

A régió minden önkormányzata rendelkezik hulladékszállítással, a legtöbbben már a helyszínen megoldott a hulladékok szelektálása is.

A regionális központokban nem fejlődött a hulladékkezelés, az újrahasznosítás tekintetében. Mindez fejlesztési lehetőségeket rejt ezen a területen a régió számára, ebben az új program periódusban.

KAPCSOLATOK KIÉPÍTÉSE A MEZŐGAZDASÁGI TERMELŐK ÉS AZ ÉLELMISZERIPARI GYÁRTÓK ÉS FELDOLGOZÓK KÖZÖTT

Az együttműködés hiánya a mezőgazdasági termelők és az élelmiszeripar között az egyik legnagyobb kérdés a területen, és nagy lehetőségeket rejt magában. Az együttműködés megerősítésének számos aspektusa van, egyrészt olyanok mint a kommunikáció és a közös termelés, másrészt a közös érdek.

A MEZŐGAZDASÁGI TERMKEK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK MARKETINGJE

Hasznosnak tűnik a mezőgazdasági és az azzal kapcsolatos termékeket egy, közös márkanév alatt piacra dobni, és meghatározni a használatának kritériumait. Ez ráveheti az élelmiszertermelőket, hogy újragondolják marketingjüket, és összeszervezzék termékeik reklámozását. A kitűnő mezőgazdasági környezet ellenére csak néhány regionális élelmiszeripari termék van, amely egyazon márkanév alatt fut a piacon. A bortermeles az egyetlen kivétel, ahol relatíve nagyobb a márkák száma, amelyek lassan a régió kívül is versenyképessé válnak. A márka és annak promótálása

újabb lehetőségeket nyújt új partnerségek létrehozására, és a régió közös márkanév alatti bemutatására a regionális és az országos, nemzeti piacon.

A TERMÉSZET ÁLTAL VISSZAHÓDÍTOTT TERÜLETEK

A számos intézkedés ellenére az elhagyott mezőgazdasági területek problémája továbbra is fennáll, ami az állattenyésztés megszüntetésének és a mezőgazdasági termelés leállításának a következménye. Ez a probléma a régió dombos területein a leglátványosabb, ahol a terület kevésbé alkalmas a kisebb gazdaságokban végzett termelésre. Ezek a területek lassan értéküket veszítik, és alkalmatlanná válnak lakóházak építésére és egyéb értékteremtő tevékenységekre (pl. turizmus).

KÖRNYEZETVÉDELMI ALAPELVEK

Szlovénia csatlakozása az Európai unióhoz hatalmas lépést jelentett a régió környezetvédelmében. A szigorú európai törvényeknek köszönhetően a környezetvédelmi szabályozás szigorodott, és ez arra készítette a lakosságot, hogy csökkentsék az ipari tevékenységek környezeti hatásait. Az Őrségi Nemzeti Park a magyar oldalon új, környezettudatos fejlesztést indított a 2002-2013-as időszakban. A mind környezetvédelmi, mind pedig gazdasági szempontból fontos innovációkat érdemes a célterületünkön, a határrégióban szélesebb körben is megismertetni.

IRÁNYELVEK

HULLADÉKKEZELÉS

Növekedik az olyan EU-s tenderkiírások, amelyeknek a célja a hulladékok alapanyagként felhasználása, és ezen pénzforrások egy része felhasználható a hulladékkezelés színvonalának emelésére. Így a hulladék nem környezetterhelést jelent, hanem lehetőséget a gazdasági és technológiai fejlesztésekre. A társadalmi és gazdasági fejlődés új lehetőségét jelenti a regionális hulladékkezelési központok kialakítása.

Társadalmi terület:

- Emelni a lakosság életszínvonalát a projektterületen, ami pozitív hatással lesz a népesség alakulására, növeli a foglalkoztatási potenciált, (a technológiai változtatások, és a biológiailag lebomló anyagok feldolgozása miatt csökken a levegőszennyezés, csökken a szaghatás).
- Megmaradnak a természetes források, a biológiai sokszínűség, ami pozitív hatással van a turizmusra és a lakosság jólétére.
- A hulladékelhelyezési helyzet is javul a regionális hulladékfeldolgozó központok kialakításával, csökken a környezetszennyezés, ez hosszútávon hozzájárul a lakosság jólétéhez.

A KÖRNYEZETBARÁT MEZŐGAZDASÁGI TERMELÉS PROMÓTÁLÁSA

A mezőgazdaságnak nagy szerepe van az életközösségek, a biológiai és a táj sokszínűségének megőrzésében. Az agro-környezetvédelmi intézkedések bevezetése jelentősen hozzájárul bizonyos élőközösségek további lerombolása megelőzéséhez (főként rétek, kaszálók, gyümölcsösök élővilága), ezen kívül a helyreállításukhoz is.

AZ ÉLELMISZERFELDOLGOZÓ IPAR ÁTALAKÍTÁSA

Az élelmiszerfeldolgozó ipar fejlődése párhuzamos a vidékfejlesztéssel, és gyakran befolyásolja a termékeket és az előállított mennyiséget, termékskálát is. Az élelmiszerfeldolgozó ipar átalakítása hozzájárul új kihívások és irányelvek kialakításához, hogy így egyre versenyképesebb fejlesztési, fejlődési folyamat jöjjön létre.

A VÁLLALKOZÁSOK ÉS A KIEGÉSZÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK A VIDÉKI TERÜLETEKEN

A kiegészítő tevékenységek bevezetése kulcsfontosságú a vidéki területek fejlődése szempontjából, mivel ez új munkalehetőségeket jelent, és újabb bevételt hozhat a mezőgazdasági dolgozóknak. Ráadásul motiválhatják a vidéki lakosságot, hogy vállalkozzon, aknázza ki a vidék üzleti lehetőségeit, mint amilyen a hagyományos tudás, vagy a készségek, a munkaerő, az alapanyagok, a biotermékek, biomassa, turizmus...

MEGÚJULÓ ENERGIA FORRÁSOK

A biogáz mint alternatív energiaforrás felhasználása nagyon sok előnnyel jár az önkormányzat és annak a területe számára, mivel a biogáz független és stabil elektromos és fűtési energiaforrás. Ugyanakkor mellékbevételi forrássá válhat vállalatok és farmok számára (turizmus, elektromosáram províziója), és az önkormányzat minden lakosa számára egyfajta oktatási példa, akiket érdekel a biogáz, és a biogáztermelés. A növényi és állati eredetű biogáz éves termelési értéke csak Spodnje Podravje régióban körülbelül 352,436 MWh/a lehet.

- Nincsenek szigorú szabályok a napenergia hasznosításával kapcsolatban, annak felhasználásáról a melegvíz előállítására vagy fűtésre, mivel a napenergia paneleket különálló épületekre szerelik, és általában kombináltan használják más forrásokkal együtt. A vízmelegítés technológiája egyszerű, akár háztartásoknak is elfogadható a költsége, de méginkább megfizethető az olyan épületek számára, amelyekben magas a vízfelhasználás. Amennyiben a napenergiát fűtésre használják, a költségek kissé magasabbak, mert az épületet el kell látni padlófűtésrendszerrel. Ezek a rendszerek leginkább új épületeknél alkalmazhatóak. A napenergiát elektromos áram előállítására is fel lehet használni.

4 FEJLESZTÉSI célok – kihívások és lehetőségek a jövőre nézve (konkrét célok és lehetőségek, amelyek megvalósíthatóak a jövőben).

A régió SWOT analízise alapján készített helyzetelemzésre alapozva meghatároztunk számos fejlesztési kulcs prioritást és célt az új, 2014-2020-as tervezési időszakra vonatkozóan.

1. számú PRIORITÁS: Vállalkozás, versenyképesség és tudás a gyorsabb fejlődés érdekében

- 1. Cél:** A gazdasági befektetések és versenyképességük növelése, befektetések a gyorsabb városi központokba és a vidéki fejlesztésekbe (kutatás-fejlesztési, fejlődési tevékenységek elősegítése, innovációk a vállalatokban)
- 2. Cél:** Integrált turisztikai kínálat kialakítása
- 3. Cél:** Megerősíteni az együttműködést a helyi közösségek, a turisztikai szolgáltatók és a regionális desztinációs szervezetek között. Előnyös környezet kialakítása a turisztikai fejlesztések számára.
- 4. Cél:** Olyan projektek bevezetése, amelyek célja a gazdaság, az egyetemek s a fejlesztési központok közötti kapcsolatok javítása (sikeres tudástranszfer a kutatóközpontoktól a gazdaságba). Az innovációs kapacitás és a humán erőforrások fejlesztésével növelni a hozzáadott értéket. Az üzleti élet számára előnyös környezet kialakítása. Koncentrálni kell a kutatás és fejlesztés, az innovációs tevékenységek hatékonyságára. A hozzáadott érték szempontjából fontos aspektus az anyaghatékonyság növelésére irányuló technológiák bevezetése és a gazdaság káros kibocsátásának csökkentése.
- 5. Cél:** Egyenlő esélyek biztosítása az élethosszig tartó tanuláshoz, és konzultációhoz (a humán tőke erősítése a gazdaságban, tudásalapú fejlődés, mely a gazdaság igényeire épül, élethosszig tartó tanulás).

2. számú PRIORITÁS: Területfejlesztés, terület és infrastruktúra

1. Cél: Környezetvédelem, fenntartható energia

- Környezetfejlesztés
- A megújuló energia arányának növelése
- Az energiahatékonyság növelése

A régióban nagyon sok az erdő, ezért sok forrással rendelkezik megújuló energiából, főként biomasszából. Gyenge a gazdaság és a háztartások energiahatékonysága.

A hullagégzgazdálkodás területén cél a nagyobb arányú újrahasznosítás és visszaállítás, de ennek megvannak a maga korlátai, amik főként a nem megfelelő hulladékszelektálásból adódnak.

A gáz kibocsátás csökkentése egy másik cél a fenntartható energia érdekében. Mindezt az energiahatékonysági befektetésekkel biztosíthatjuk. A megújuló energiaforrásokat felhasználó új létesítmények is mind ebbe az irányba hatnak.

2. Cél: Minőségi ivóvízszolgáltatás

A vízforrások aktív védelme és a mesterséges víz visszajuttatás nagyon fontos. A klímaváltozás miatt fontos új ivóvízforrások biztosítása.

3. Cél: A városi központok fejlesztése és felélesztése

- A városi központokat vonzóbbá kell tenni mind lakhatási, mind munka szempontjából
- A városi tervezés fejlesztése
- A kiürülő kistérségek felélesztése, kistérségi közösségi és szociális innovációk segítségével.

A cél az, hogy ösztönözzük a vállalatok, tudományos és oktatási intézmények, a kulturális intézmények, a városi lakosság és más érdekelt csoportok és egyének közötti partnerség kialakulását. Hálózatok kialakítását kell ösztönözni és segíteni a tapasztalatcserére, a jó gyakorlatok megosztására, a munkáltatók, a tudás hordozói és a munkaügyi központok közötti párbeszédre. A fenntartható közlekedési formák bevezetésével az életminőséget fogjuk javítani. Legfőbbképpen a tömegközlekedésnek, a kerékpározásnak és a gyaloglásnak kell prioritást adni.

4. cél: A közlekedési infrastruktúra fejlesztése

- Az út és közlekedési infrastruktúra fejlesztése
- A közlekedés biztonságának növelése
- A vasúti hálózat modernizálása

A regionális közlekedési infrastruktúra fejlesztése nagyon fontos a regionális projektek alakulása szempontjából – a gazdasági és egyéb fejlesztések miatt.

4. Prioritás: Mezőgazdaság és vidéki fejlődés

1. Cél: A vidéki fejlődés ösztönzése a vidéki stratégia tervezésénél és a bevezetésénél a fejlesztési aktorok összekapcsolásával, a lisszaboni stratégia elfogadása és a vidéki élet fejlődésének alapvető alapelvei:
 - Piac-orientált mezőgazdaság bevezetése
 - A mezőgazdaság és az erdészet foglalkoztatási és gazdasági színjének emelése
 - A mezőgazdaság és az erdészet versenyképességének növelése, és a környezetvédelem megerősítése
 - A városi és a vidéki területek partnerségének újragondolása és megerősítése
 - Közös promóciós stratégia
 - A magasabb minőségű vidéki márkák elismerése
 - A minőségi csoportban szereplő termékeket reklámozó tevékenységek és információ támogatása

A vidék közös jellemzői az infrastruktúra sokféleségének és a minőségi munkahelyeknek a hiánya.

2. Cél: A vidéki területek üzleti aktivitásának az ösztönzése
 - A foglalkoztatási lehetőségek fejlesztése és az életminőség javítása
 - A mezőgazdaság versenyképességének és gazdasági stabilitásának növelése
 - Jobb és hatékonyabb befektetési helyek kialakítása a vidéki területeken
3. Cél: Olyan alternatív projektek ösztönzése, amelyek a környezetre nem károsak, mezőgazdasági és erdészeti termeléssel kapcsolatosak (öko, organikus termékek)
 - Csökkenti a mezőgazdasági hulladék környezetkárosító hatását, azok szervezett kezelése
 - Környezetbarát műtrágya és egyéb anyagok használatának ösztönzése a vízvédelmi területeken
 - A kisgazdaságok megtartása a kényes, érzékeny területeken
 - Olyan mezőgazdasági gyakorlat bemutatása, amely segíti a környezet védelmét